

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dotycząca projektu: planu ogólnego gminy Czarnków

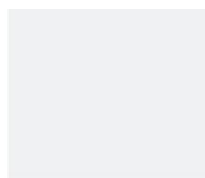
Opracowanie:

mgr Magdalena Kalinowska

mgr Agata Walkowska

pracownia
urbanistyczna
p l a n 2 1
ul. Pniewska 8 60-446
P o z n a ń
tel. +48 608 080 585
mka.linowska@plan21.pl
www.plan21.pl

Poznań 2026

Spis treści

Oświadczenie zespołu autorskiego	3
1. Wprowadzenie	4
1.1 Podstawy formalno-prawne	4
1.2 Cel i zakres merytoryczny opracowania	4
1.3 Wykorzystane materiały i metody pracy	6
1.4 Położenie obszaru objętego opracowaniem i jego użytkowanie	9
1.5 Ustalenia projektu planu ogólnego, jego cele i powiązania z innymi dokumentami ..	9
2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska na obszarze objętym projektem planu oraz potencjalne jego zmiany w przypadku braku realizacji projektu	13
2.1 Położenie fizyczno-geograficzne.....	13
2.2 Budowa geologiczna, warunki glebowe i surowce mineralne	13
2.3 Wody powierzchniowe i podziemne	18
2.4 Warunki klimatyczne	18
2.5 Roślinność i świat zwierzęcy	28
2.6 Stan jakości powietrza i klimatu akustycznego.....	30
2.7 Obiekty i obszary chronione.....	31
2.10 Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji projektu planu ogólnego.....	36
3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu oraz określenie i ocena skutków dla środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu oraz realizacji ustaleń projektu planu ogólnego.....	38
3.1 Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat	39
3.2 Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	41
3.3 Oddziaływanie na powierzchnię terenu, gleby i zasoby naturalne	46
3.4 Oddziaływanie na krajobraz	48
3.5 Oddziaływanie na klimat akustyczny i promieniowanie pól elektromagnetycznych..	50
3.6 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, świat roślinny i zwierzęcy, obszary chronione, w szczególności obszary Natura 2000	54
3.7 Oddziaływanie na zdrowie ludzi i dziedzictwo kulturowe	60
3.8 Oddziaływanie na dobra materialne	61
3.9 Ryzyko wystąpienia poważnych awarii, bezpieczeństwa mienia	61
4. Ocena rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i ustaleń zawartych w projekcie planu	71
4.1 Zgodność projektu z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi	71
4.2 Zgodność z obowiązującymi przepisami prawa	71
4.3 Cele ochrony środowiska ustalone na szczeblu krajowym, międzynarodowym i wspólnotowym	71
4.4 Ochrona różnorodności biologicznej oraz zapobieganie zagrożeniom środowiska, w tym zdrowia ludzi i zwierząt	76
5. Informacje końcowe	77
5.1 Zalecenia dotyczące możliwości wprowadzenia rozwiązań alternatywnych bądź eliminujących i ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko realizacji ustaleń projektu planu.....	77
5.2 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	77
5.3 Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko	78
6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	79

Oświadczenie zespołu autorskiego

Data sporządzenia niniejszej Prognozy: Poznań, 27.06.2025 r.
Autor: mgr Magdalena Kalinowska

Poznań, 27.06.2025 r.

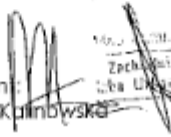
OŚWIADCZENIE ZESPOŁU AUTORSKIEGO

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2023 poz. 1094 ze zm.) zespół autorów, w tym kierujący tym zespołem oświadcza, że spełnia wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2.

Zespół autorski niżej wymieniony jest świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Zespół autorski

Główny projektant:
mgr Magdalena Kalinowska

Zespół autorski
mgr Magdalena Kalinowska
ul. Łódzka 2-353

1. Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Czarnków.

Plan ogólny dla gminy Czarnków sporządzony został na podstawie uchwały Nr III/25/2024 Rady Gminy Czarnków z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Czarnków.

1.1 Podstawy formalno-prawne

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego gminy wynika z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.).

Organ opracowujący projekt planu ogólnego bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie organów, a także rozpatruje uwagi i wnioski zgłaszane z udziałem społeczeństwa.

1.2 Cel i zakres merytoryczny opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Odpowiednio do wymogu art. 53 ww. ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie został uzgodniony z właściwymi organami – Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo nr WOO III.411.228.2024.MM.1 z dnia 29.07.2024 r.) i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Czarnkowie (pismo nr ON- NS.9011.4.5.2024 z dnia 24.07.2024 r.).

1.3 Wykorzystane materiały i metody pracy

Niniejsze opracowanie zostało wykonane w oparciu o istniejącą literaturę naukową, dostępne materiały tematyczne Urzędu Gminy w Czarnkowie, akty prawne oraz wizję lokalną. Na podstawie zebranych informacji oceniono potencjalne zagrożenie środowiska związane z realizacją ustaleń planu ogólnego, wskazano ewentualne negatywne i niepożądane konsekwencje z tego wynikające oraz zaproponowano sposoby i metody ich minimalizowania.

Podczas sporządzania prognozy wykorzystano wiele pozycji literatury naukowej. Do najważniejszych z nich zalicza się:

- Fizjografia urbanistyczna, A. Szponar, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003,
- Geografia regionalna Polski, J. Kondracki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003,
- Klimatologia ogólna, W. Okołowicz, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1969,
- Meteorologia i klimatologia dla rolników, R. Gumiński, Warszawa 1954.

Aby w pełni stwierdzić czy oceniany dokument zawiera elementy zapewniające ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, przy opracowywaniu prognozy wykorzystano szereg dokumentów strategicznych, szczebla regionalnego i krajowego, odnoszących się bezpośrednio, jak i pośrednio do ochrony środowiska, przyrody oraz

zdrowia i życia ludzi. Posłużono się również materiałami, które są zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym. Były to m.in.:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (Uchwała Nr V/70/19 z 25 marca 2019 roku w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania);
- Strategia rozwoju gminy Czarnków na lata 2021-2028;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarnków ze zmianami;
- Audyty krajobrazowy województwa wielkopolskiego,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2024, WIOŚ, Poznań,
- Program ochrony środowiska dla województwa Wielkopolskiego do roku 2030,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Inne źródła:

- sip.gison.pl/czarnkowgmina,
- crfop.gdos.gov.pl,
- karty.apgw.gov.pl,
- czarnkowgmina.pl

Wykorzystano również następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2024 poz. 1130 ze zm.);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. 2025 poz. 418 ze zm.);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 ze zm.);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.);
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

(Dz.U. 2024 poz. 1292 ze zm.);

- ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach (Dz.U. 2025 poz. 567);
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz.U. 2024 poz. 82);
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2025 r. poz. 960);
- ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz.U. 2024 poz. 416);
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2025 r. poz. 733);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2023 poz. 1587 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. 2024 poz.757).
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tj. Dz.U. 2019 poz. 1839);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz.U. 2014 poz. 112);
- rozporządzenie Ministra Środowiska dnia 1 października 2012 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2012 poz. 1109);
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448).

Posłużono się także mapą topograficzną (1:10 000), sozologiczną (1:50 000) oraz hydrograficzną (1:50 000) gminy Czarnków oraz ortofotomapą terenu planowanej inwestycji. Ponadto korzystano z bazy danych hydrogeologicznych.

Przy sporządzaniu prognozy zastosowano metodę indukcyjno-dedukcyjną, polegającą na analizie poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego iłączeniu w całość posiadanych informacji o mechanizmach funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Przy określaniu potencjalnych skutków realizacji zapisów projektu planu wykorzystano wiedzę o funkcjonowaniu środowiska. Szczególnie przydatna była wówczas metoda porównawcza.

1.4 Położenie obszaru objętego opracowaniem i jego użytkowanie

Gmina Czarnków jest gminą wiejską, podzieloną na 24 sołectwa: Białężyn, Brzeźno, Bukowiec, Ciszkowo, Gajewo, Gębice, Gębiczyn, Góra-Pianówka, Grzepy, Huta, Jędrzejewo, Komorzewo, Kuźnica Czarnkowska, Marunowo, Mikołajewo, Radolinek, Radosiew, Romanowo Dolne, Romanowo Górne, Sarbia-Sarbka, Śmieszkowo, Średnica, Walkowice, Zofiowo. Jest położona w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim. Graniczy z miastem Czarnków oraz z gminami: Trzcianka, Lubasz, Połajewo, Ryczywół, Budzyń, Chodzież i Ujście. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy jest ściśle związana z rzeką Noteć, która przepływa przez środek gminy.

Gmina opiera swoje funkcjonowanie na rolnictwie i gospodarce leśnej. Teren gminy jest zróżnicowany fizjograficznie – od podmokłego dna Noteci przez strefę pagórków, po pas moreny dennej. Tereny południowo-wschodnie położone są na sandrze rzeki Flinty, który powstał w czasie postojów lodowca. Przeważają tutaj lasy oraz łąki i pastwiska położone w obrębie doliny Noteci.

1.5 Ustalenia projektu planu ogólnego, jego cele i powiązania z innymi dokumentami

Plan ogólny jest obligatoryjnie sporządzanym aktem planowania przestrzennego w granicach całej gminy, z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu. Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego. Oznacza to przede wszystkim, że jego postanowienia będą wiążące przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Obszar objęty planem ogólnym dzieli się w sposób rozłączny na strefy planistyczne. Katalog stref planistycznych określony został w art. 13c ustawy. Zgodnie z art. 13e, w gminnym katalogu stref planistycznych określono:

- profil funkcjonalny stref planistycznych,
- wartość maksymalnej nadziemnej intensywnej zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy – w strefach planistycznych o których mowa w art. 13c ust 2 pkt 1-7 ustawy;
- wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – w strefach planistycznych o których mowa, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-10 ustawy, nie mniejszej niż wynika to z przepisów rozporządzenia określonego na podstawie art. 13m ust. 2 ustawy.

Zasadniczym celem sporządzenia planu ogólnego gminy Czarnków (wywołanego uchwałą Nr III/25/2024 Rady Gminy Czarnków z dnia 24 czerwca 2024 r. r.) jest ustalenie gminnych standardów urbanistycznych poprzez określenie stref planistycznych dla poszczególnych terenów.

Zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.), zwanej dalej ustawą, w planie ogólnym gminy Czarnków określono strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne odpowiednio do istniejących uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy. Ustalenia planu ogólnego określono uwzględniając w szczególności ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarnków, a także politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy.

W zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego i krajobrazu plan ogólny wyznacza dla poszczególnych stref planistycznych maksymalną wysokość zabudowy, maksymalną powierzchnię zabudowy oraz maksymalną nadziemną intensywność zabudowy. Dla terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego przyjęto ww. wskaźniki wynikające z ustaleń planów miejscowych. Dla obszarów uzupełnienia zabudowy oraz istniejącej zabudowy o funkcji mieszkaniowej z wyłączeniem luk z tej zabudowie przyjęto wskaźniki zbliżone do wskaźników ustalonych w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego, tak by zachować spójność przestrzenną w granicach gminy. Tereny istniejącej zabudowy poza miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz obszarami uzupełnienia zabudowy wyznaczono w taki sposób, by uniemożliwić budowę kolejnego budynku mieszkalnego.

Główną przyczyną wyznaczenia stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych było zachowanie istniejących funkcji oraz wskaźników zagospodarowania i zabudowy określonych w obowiązujących planach miejscowych, ustalenie nowych wskaźników zagospodarowania i zabudowy w obszarach uzupełnienia zabudowy oraz w granicach obszarów istniejącej zabudowy o funkcji mieszkaniowej z wyłączeniem luk z tej zabudowie, a także realizacja założonej polityki przestrzennej gminy. W związku z polityką przestrzenną gminy oraz w odpowiedzi na złożone wnioski do projektu planu ogólnego dokonano zmian w przeznaczeniu niektórych terenów, uzupełniając je o dodatkowe funkcje względem tych określonych w obowiązujących planach miejscowych oraz określono przeznaczenie terenów istniejących oraz nowo wyznaczonych w obszarach uzupełnienia zabudowy.

Ustalone w planie ogólnym wskaźniki nadziemnej intensywności zabudowy odnoszą się do wszelkiej możliwej zabudowy lokalizowanej w danej strefie, w tym do budynków mieszkalnych jak i niemieszkalnych.

W planie ogólnym ustalono także minimalne wartości udziału powierzchni terenu biologicznie czynnej wynikające przede wszystkim z ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku nowych terenów zgodnie z wartościami ujętymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów. (Dz. U. poz. 1775).

W planie ogólnym gminy Czarnków ustalono następujące strefy planistyczne:

- a) SW – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- b) SJ – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- c) SZ – strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową,
- d) SU – strefy usługowe,
- e) SP – strefy gospodarcze,
- f) SR – strefy produkcji rolniczej,
- g) SI – strefy infrastrukturalne,
- h) SN – strefy zieleni i rekreacji,
- i) SC – strefy cmentarzy,
- j) SG – strefy górnicze,
- k) SO – strefy otwarte,
- l) SK – strefy komunikacji.

Dla stref planistycznych wymienionych w lit. a - i, określono wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, zgodnie z przepisami Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów. (Dz. U. poz 1775).

Dla stref planistycznych wymienionych w lit. od a - f wyznaczono obowiązkowo wartości maksymalnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy.

Dla poszczególnych stref planistycznych określono również profile dodatkowe.

Ustalenia gminnych standardów urbanistycznych w zakresie określonym w planie ogólnym są przede wszystkim wynikiem ustaleń w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a także prowadzonej polityki przestrzennej gminy,

ukierunkowanej na rozwój społeczno – gospodarczy w poszanowaniu środowiska przyrodniczego.

Zgodnie z art. 13a, ust. 5, pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2024, poz. 1130 ze zm.) plan ogólny w zakresie: stref planistycznych, gminnych standardów urbanistycznych oraz obszarów zabudowy śródmiejskiej, uwzględnia się przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto plan ogólny stanowić będzie podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Jednocześnie, zapisy planu ogólnego jako dokumentu wyrażającego politykę przestrzenną szczebla lokalnego muszą być zgodne z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Plan ogólny jako dokument niższego rzędu, powinien uwzględniać cele i kierunki rozwoju Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego zatwierdzonego Uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019 r., poz. 4021). Projekt planu ogólnego w zakresie, który obejmuje jest dostosowany do powyższego dokumentu poprzez uwzględnienie m.in. przebiegu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, zapisów dotyczących ochrony środowiska, kierunków rozwoju osadnictwa.

2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska na obszarze objętym projektem planu oraz potencjalne jego zmiany w przypadku braku realizacji projektu

2.1 Położenie fizyczno-geograficzne

Gmina Czarnków jest gminą wiejską. Jest położona w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie czarnkowsko – trzecieckim. Tereny, na których się znajduje uznawane są za najbardziej atrakcyjne zakątki Wielkopolski określane mianem „Szwajcarii Czarnkowskiej”. Gmina Czarnków graniczy z miastem Czarnków oraz z gminami: Trzcianka, Lubasz, Połajewo, Ryczywół, Budzyń, Chodzież i Ujście. Rzeka Noteć dająca możliwość transportu rzecznoego oraz układ dróg wojewódzkich: Wałcz–Poznań i Piła–Wronki z węzłem w Czarnkowie wpłynęły na strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy. Teren gminy jest zróżnicowany fizjograficznie – od podmokłego dna Noteci przez strefę pagórków, po pas moreny dennej. Tereny południowo–wschodnie położone są na sandrze rzeki Flinty, który powstał w czasie postoju lądolodu. 61,8 % powierzchni gminy trwale pokryte jest roślinnością. Przeważają tutaj lasy oraz łąki i pastwiska położone w obrębie doliny Noteci.

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Kondrackiego (Geografia regionalna Polski, 2003) teren gminy Czarnków położony jest w mezoregionie Pojezierze Chodzieskie (315.53), w makroregionie Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej (315.3), w podprowincji Pojezierze Południowobałtyckie (315), w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiej (31) w megaregionie Pozaalpejska Europa Środkowa (3).

2.2 Budowa geologiczna, warunki glebowe i surowce mineralne

Gmina Czarnkowska położona jest w południowej części Niecki Szczecińskiej. Budowa geologiczna tego terenu do głębokości 4500 m poznana została przez wykonanie otworu geologicznego w rejonie Mężyka, około 20 km na południowy-zachód od Czarnkowa. Strop paleozoiku w postaci cechsztyńskich utworów solnych zalega na głębokości około 3200 m, strop kredowych utworów mezozoicznych nawiercono na głębokości 223 m, a trzeciorzędu na głębokości 48 m. Miąższość utworów trzeciorzędu i czwartorzędu jest w tym rejonie bardzo zmienna. Trzeciorzęd budują utwory: oligoceńskie frakcji morskiej w postaci zielonych piasków glaukonitowych, ilów i mułków oraz mioceńskie w postaci piasków, mułków i ilów z wkładami węgla brunatnego, a także fragmentarycznie osady pliocenu. Utwory czwartorzędowe wypełniające pradolinę wykształcone są w części spągowej w postaci utworów szybkiego nurtu to jest żwirów, piasków i pospółek. Fragmentarycznie mogły pozostać cienki płyty gliny. W części stropowej są osady wolnego nurtu i bagienne to jest piaski drobnoziarniste namuły organiczne i torfy. Teren wysoczyzn budują utwory lodowcowe

w postaci piasków i glin zwałowych, na powierzchni których występuje cienka warstwa utworów deluwialnych. Miąższość utworów czwartorzędowych jest bardzo zmienna, od 17 m do 30 m w dolinie Noteci do ponad 100 m na wysoczyźnie. Są to osady głównie akumulacji rzecznej-piaski, a bliżej powierzchni również zastoiskowo-bagiennej- namuły i torfy.

W granicach gminy Czarnków zewidencjonowano osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi. Odnotowano pięć osuwisk (30 02 022 00001, 30 02 022 00002, 30 02 022 00003, 30 02 022 00004, 30 02 022 00005) w pobliżu miejscowości: Goraj Zamek, Radolinek, Romanowo Dolne, Rydzewko oraz cztery tereny zagrożone ruchami masowymi (30 02 022 00001, 30 02 022 00002, 30 02 022 00003, 30 02 022 00004, 30 02 022 00005, 32 02 022 00006) w pobliżu miejscowości: Goraj-Zamek, Góra nad Notecią, Pianówka, Romanowo Dolne.

Na terenie gminy Czarnków występują złoża, tereny i obszary górnicze przedstawione w poniższych tabelach.

Tab. 1 Złoża występujące na terenie gminy Czarnków

LP.	NAZWA ZŁOŻA	NUMER ZŁOŻA	RODZAJ ZŁOŻA
1.	Bukowiec	1551	PIASKI I ŻWIRY
2.	Bukowiec MŁ	15873	PIASKI I ŻWIRY
3.	Gajewo AD – pole A	19710	PIASKI I ŻWIRY
4.	Gajewo AD – pole B	19710	PIASKI I ŻWIRY
5.	Jędrzejewo	4959	PIASKI I ŻWIRY
6.	Jędrzejewo EW	19877	PIASKI I ŻWIRY
7.	Jędrzejewo MŁ	8844	PIASKI I ŻWIRY
8.	Kuźnica Czarnkowska	3641	PIASKI I ŻWIRY
9.	Kuźnica Czarnkowska 1	10611	PIASKI I ŻWIRY
10.	Kuźnica Czarnkowska II	1558	PIASKI I ŻWIRY
11.	Kuźnica Czarnkowska III	11137	PIASKI I ŻWIRY
12.	Kuźnica Czarnkowska JJ	16762	PIASKI I ŻWIRY
13.	Kuźnica Czarnkowska MD	9958	PIASKI I ŻWIRY
14.	Kuźnica Czarnkowska MŁ II	11745	PIASKI I ŻWIRY
15.	Kuźnica Czarnkowska MŁ III	14606	PIASKI I ŻWIRY
16.	Kuźnica Czarnkowska MŁ IV	15629	PIASKI I ŻWIRY
17.	Kuźnica Czarnkowska NP	18354	PIASKI I ŻWIRY
18.	Osuch – pole A	1554	PIASKI I ŻWIRY
19.	Osuch – pole C	1554	PIASKI I ŻWIRY
20.	Osuch	1554	PIASKI I ŻWIRY
21.	Osuch – pole B	1554	PIASKI I ŻWIRY
22.	Radolinek MD	11768	PIASKI I ŻWIRY

23.	Radosiew MP	15880	PIASKI I ŻWIRY
24.	Radosiew WŁ	20377	PIASKI I ŻWIRY
25.	Radosiew ZR	11674	PIASKI I ŻWIRY
26.	Romanowo Dolne – pole II	2736	PIASKI KWARCOWE D/P CEGŁY WAPIENNO- PIASKOWEJ
27.	Romanowo Dolne – pole I	2736	PIASKI KWARCOWE D/P CEGŁY WAPIENNO- PIASKOWEJ
28.	Romanowo Dolne TM	20713	PIASKI I ŻWIRY
29.	Romanowo Górne DW	16704	PIASKI I ŻWIRY
30.	Romanowo Górne DW I – pole A	17021	PIASKI I ŻWIRY
31.	Romanowo Górne DW I – pole B	17021	PIASKI I ŻWIRY
32.	Romanowo Górne DW II – pole A	19827	PIASKI I ŻWIRY
33.	Romanowo Górne DW II – pole C	19827	PIASKI I ŻWIRY
34.	Romanowo Górne DW II – pole B	19827	PIASKI I ŻWIRY
35.	Romanowo Górne III	15802	PIASKI I ŻWIRY
36.	Romanowo Górne JG	20747	PIASKI I ŻWIRY
37.	Romanowo Górne RM II	12190	PIASKI I ŻWIRY
38.	Romanowo Górne TŁ	15061	PIASKI I ŻWIRY
39.	Romanowo Górne TM	13943	PIASKI I ŻWIRY
40.	Romanowo Górne TM II	17061	PIASKI I ŻWIRY
41.	Romanowo Górne TM IV – pole E	18067	PIASKI I ŻWIRY
42.	Romanowo Górne TM IV – pole W	18067	PIASKI I ŻWIRY
43.	Trzcianka	450	WĘGLE BRUNATNE
44.	Walkowice	1553	PIASKI I ŻWIRY
45.	Walkowice Barbara I	13935	PIASKI I ŻWIRY
46.	Walkowice dz. 136	8751	PIASKI I ŻWIRY
47.	Walkowice Godra	19035	PIASKI I ŻWIRY
48.	Walkowice II	19577	PIASKI I ŻWIRY
49.	Walkowice JG	16327	PIASKI I ŻWIRY
50.	Walkowice JG II	17666	PIASKI I ŻWIRY
51.	Walkowice KR – pole II	10599	PIASKI I ŻWIRY
52.	Walkowice KR – pole I	10599	PIASKI I ŻWIRY
53.	Walkowice KR.III – pole A	14591	PIASKI I ŻWIRY
54.	Walkowice KR.III – pole B	14591	PIASKI I ŻWIRY
55.	Walkowice KR.VI	14582	PIASKI I ŻWIRY

56.	Walkowice KSZ	17034	PIASKI I ŻWIRY
57.	Walkowice MD – pole 2	11142	PIASKI I ŻWIRY
58.	Walkowice TM	11802	PIASKI I ŻWIRY
59.	Walkowice TM II	18150	PIASKI I ŻWIRY
60.	Walkowice TM III	19848	PIASKI I ŻWIRY
61.	Walkowice TM IV	20471	PIASKI I ŻWIRY
62.	Zielonowo	1550	PIASKI I ŻWIRY

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Instytutu Geologicznego

Tab. 2 Tereny górnicze występujące na terenie gminy Czarnków

LP.	NAZWA	NUMER ZŁOŻA
1.	Walkowice KR. VIA	14582
2.	Kuźnica Czarnkowska MŁ II	11745
3.	Walkowice JG II	17666
4.	Bukowiec MŁ Pole 3	15873
5.	Radosiew MP - Pole B	15880
6.	Walkowice KR.III/A	14591
7.	Walkowice KR.III/B	14591
8.	Radosiew MP - Pole A	15880
9.	Walkowice A	1553
10.	Walkowice I - dz. nr 136	8751
11.	Walkowice TM III	19848
12.	Bukowiec MŁ Pole 2	15873
13.	Romanowo Górne TM II	17061
14.	Walkowice MD Pole 2	11142
15.	Walkowice II	19577
16.	Walkowice TM IIA	18150
17.	Walkowice KSZ	17034
18.	Kuźnica Czarnkowska NP	18354
19.	Walkowice TM IV	20471
20.	Walkowice JG	16327
21.	Radolinek MD	11768
22.	Kuźnica Czarnkowska MD BIS	9958
23.	Walkowice B	1553
24.	Romanowo Górne III-2	15802
25.	Jędrzejewo EW	19877
26.	Romanowo Górne JG	20747
27.	Romanowo Górne DW II - Pole A	19827
28.	Bukowiec MŁ Pole 1	15873

29.	Romanowo Górne TM	13943
30.	Walkowice GODRA	19035
31.	Romanowo Górne TM IV Pole W	18067
32.	Romanowo Górne TŁ-I	15061
33.	Romanowo Górne TM IV Pole E	18067
34.	Romanowo Górne DW II - Pole C	19827
35.	Romanowo Górne DW II - Pole B	19827
36.	Gajewo AD Pole A	19710
37.	Gajewo AD Pole B	19710
38.	Walkowice KR.II	10599

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Instytutu Geologicznego

Tab. 3 Obszary górnicze występujące na terenie gminy Czarnków

LP.	NAZWA	NUMER ZŁOŻA
1.	Walkowice KR. VIA	14582
2.	Walkowice A	1553
3.	Walkowice B	1553
4.	Walkowice KR.III/A	14591
5.	Walkowice KR.III/B	14591
6.	Walkowice JG II	17666
7.	Gajewo AD Pole A	19710
8.	Gajewo AD Pole B	19710
9.	Walkowice KR.II	10599
10.	Radosiew MP - Pole A	15880
11.	Radosiew MP - Pole B	15880
12.	Kuźnica Czarnkowska MD BIS	9958
13.	Kuźnica Czarnkowska MŁ II	11745
14.	Romanowo Górne III-2	15802
15.	Walkowice JG	16327
16.	Walkowice II	19577
17.	Walkowice TM IIA	18150
18.	Bukowiec MŁ Pole 1	15873
19.	Bukowiec MŁ Pole 2	15873
20.	Walkowice I - dz. nr 136	8751
21.	Romanowo Górne TM IV Pole W	18067
22.	Walkowice MD Pole 2	11142
23.	Romanowo Górne TM IV Pole E	18067
24.	Walkowice TM III	19848
25.	Bukowiec MŁ Pole 3	15873

26.	Romanowo Górne JG	20747
27.	Walkowice KSZ	17034
28.	Walkowice TM IV	20471
29.	Jędrzejewo EW	19877
30.	Walkowice GODRA	19035
31.	Romanowo Górne TM	13943
32.	Radolinek MD	11768
33.	Romanowo Górne TŁ-I	15061
34.	Kuźnica Czarnkowska NP	18354
35.	Romanowo Górne TM II	17061
36.	Romanowo Górne DW II - Pole A	19827
37.	Romanowo Górne DW II - Pole B	19827
38.	Romanowo Górne DW II - Pole C	19827

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Instytutu Geologicznego

Gmina Czarnków częściowo objęta jest koncesją Nr 3/2019/Ł z dnia 12.04.2019 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż w obszarze „Szamotuły – Poznań Północ”, ważną do dnia 12.04.2029 r., udzieloną przez Ministra Środowiska na rzecz PGNiG S.A. w Warszawie (obecnie ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku).

2.3 Wody powierzchniowe i podziemne

Wody podziemne

Zgodnie z podziałem hydrogeologicznym kraju (wg Paczyńskiego), większa część obszaru gminy należy do regionu mogileńskiego (XII), rejonu doliny Noteci (XIIB). Według rejonizacji hydrogeologicznej przedstawionej w atlasie hydrologicznym Polski obszar gminy znajduje się w granicach makroregionu północno-zachodniego (b), regionu wielkopolskiego (VI) i subregionów: pradoliny toruńsko-eberswaldzkiej (VI1), gnieźnieńsko-kujawskiego.

W granicach gminy, oprócz poziomy wód gruntowych, występują dwa poziomy wodonośne piętra czwartorzędowego (międzyglinowy i podglinowy), poziom piętra trzeciorzędowego oraz poziom wód piętra kredowego i jurajskiego (wody geotermalne).

Ważne znaczenie dla przyszłego zagospodarowania gminy ma poziom wód gruntowych. Jego największy obszar płytkiego zalegania to rozległe dno doliny Noteci. W jej obrębie poziom wód gruntowych (warstwą dolinna) występuje na zmiennej głębokości 0,5 – 1,5 m p.p.t., w zależności od pory roku. W obrębie teras pradolinnych poziom wody stabilizuje się na poziomie 5 – 10 m p.p.t. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi średnio 30 – 35 m w dolinie Noteci i do 40 m w obrębie teras nadzalewowych. Ze względu na dużą

przepuszczalność podłoża są to tereny zasilania głębszych warstw wodonośnych. Wydajność studni czerpiących wody z tego poziomu wynoszą od kilkunastu do maksymalnie 70 m³/h (Gajewo). W obrębie powierzchni sandrowych poziom wód gruntowych jest bardzo zróżnicowany. W obrębie sandru Flinty i powierzchni sandru występującego na wschód od wsi Romanowo Dolne i Osuch, woda gruntowych obniża się od 5,0 do 10,0 m p.p.t. Na podobnej głębokości występują wody gruntowe we wschodniej części gminy, w obrębie sandru Flinty. W granicach pokryw sandrowych w obrębie wysoczyzny poziom wód gruntowych występuje na głębokości 2 – 5 m p.p.t., a w dolinach erozyjnych 1 – 1,5 m p.p.t. W obrębie wysoczyzny morenowej wody gruntowe występują w piaszczystych przewarstwieniach śródglinowych w postaci izolowanych powierzchni. Najczęściej poziom wód gruntowych stabilizuje się tu na głębokości od 3 do 7 m p.p.t. Najgłębiej wody gruntowe występują w obrębie wzniesień czołowo-morenowych, gdzie ich zwierciadło stabilizuje się na poziomie od 5 do 15 m p.p.t. Obszar głębokiego występowania wód gruntowych ciągnie się od Śmieszkowa do Ciszkowa.

Warstwy wodonośne poziomu międzyglinowego występują na głębokości od 50 do 85 m n.p.m. w osadach lodowcowych między pokładami glin zwałowych. Poziom ten, o miąższości do 20 m, składa się z wielu izolowanych soczewek z własnym systemem krążenia. Ma on charakter subartezyjski. Ujmowany jest przez ujęcie we wsi Brzeźno.

Poziom wód podglinowych występuje we wschodniej części gminy; ciągnie się od Czarnkowa w kierunku północnym do Sarbii. Lokalnie obserwuje się wspólny poziom hydrauliczny tej warstwy z poziomem trzeciorzędowym. Strop poziomu podglinowego znajduje się na poziomie 40 – 45 m n.p.m. W południowej części gminy miąższość tego poziomu wynosi 8 – 25 m, a w części północnej w rejonie Sarbii i Marunowa – nawet 30 m. Analizowany poziom wodonośny ma charakter subartezyjski. Zwierciadło tej warstwy stabilizuje się na poziomie od 47 m n.p.m. w rejonie Czarnkowa do ponad 80 m n.p.m. w rejonie Marunowa. Poziom tej ujmowany jest przez studnie w Sarbii.

W obrębie Pradoliny piaski mioceńskie łączą się z czwartorzędnymi piaskami rzecznyymi tworząc warstwę wodonośną o miąższości ponad 70 m. W granicach dna Pradoliny zwierciadło wody gruntowej przyjmuje swobodne zwierciadło wody i dochodzi do rzędnej 43 m n.p.m.

Wody podziemne piętra trzeciorzędowego występują w granicach gminy w osadach mioceńskich na głębokości od 50 do 100 m p.p.t. Zwierciadło wód piętra mioceńskiego ma charakter napięty, prowadzi wody o charakterze subartezyjskim. Poziom zalegania tego zwierciadła zmienia się od 67 m n.p.m. w rejonie Gębic do 45 m n.p.m. przy granicy

Pradoliny Noteci. Poziom mioceński eksploatowany jest przez ujęcia dla Czarnkowa w Osuchu, Ciszkowie, Śmieszkowie, Gębicach, Sarbii, Hucie.

Obszar gminy znajduje się także w zasięgu wód geotermalnych. Część z tych wód występuje w osadach kredowych na dużych głębokościach 1400 – 1500 m p.p.t. Ich temperatura wynosi ok. 40° – 45° C. W osadach dolnej jury wody geotermalne występują na głębokości od 1300 – 2600 m p.p.t. Ich temperatura, w zależności od położenia, wynosi 50° – 60°C w północnej i zachodniej części do ponad 85° – ° w centralnej części gminy.

W granicach gminy Czarnków znajdują się fragmenty dwóch głównych zbiorników wód podziemnych:

1. czwartorzędowego zbiornika "Pradolina Toruń-Eberswalde (Notec)" Nr 138, obejmującego swoim zasięgiem dolinę Noteci i północno-zachodnią część gminy;
2. trzeciorzędowego subzbiornika "Złotów-Piła-Strzelce Krajeńskie" Nr 127, obejmującego centralną i zachodnią część gminy (jego południowa granica biegnie na zachód od wsi Śmieszkowo, Brzeźno i Sarbia).

Obszar gminy znajduje się w Jednolitych Częściach Wód Podziemnych (JCWPd) nr:

a) 34 (PLGW600034):

- Zgodnie z ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowa JCWPd przeznaczona jest do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi i charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym i dobrym stanem ilościowym oraz niezagrażona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla przedmiotowej JCWPd jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego;
- Zgodnie z klasyfikacją wód podziemnych „2022 - Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring diagnostyczny” w punkcie kontrolnym Zofiowo (nr MONBADA 1276) określono jako IV klasę jakości końcową (2022 r.);

b) 41 (PLGW600041):

- Zgodnie z ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowa JCWPd przeznaczona jest do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi i charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym i dobrym stanem ilościowym oraz niezagrażona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla przedmiotowej JCWPd jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego;

- Zgodnie z klasyfikacją wód podziemnych „2022 - Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring diagnostyczny” w punkcie kontrolnym Obrzycko (nr MONBADA 547) określono jako III klasę jakości końcową (2022 r.);

c) 42 (PLGW600042):

- Zgodnie z ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowa JCWPd przeznaczona jest do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi i charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym i dobrym stanem ilościowym oraz niezagrożona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla przedmiotowej JCWPd jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego;
- Zgodnie z klasyfikacją wód podziemnych „2022 - Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring diagnostyczny” w punkcie kontrolnym Obrzycko (nr MONBADA 1596) określono jako II klasę jakości końcową (2022 r.).

Gmina Czarnków na swoim terenie posiada m.in. następujące podziemne ujęcia wód zaopatrujące lokalne wsie lub osiedla:

- obr. Ciszkowo, dz. o nr ewid. 67/29;
- obr. Gębice, dz. o nr ewid. 172/3;
- obr. Huta, dz. o nr ewid. 297/2,
- obr. Kuźnica Czarnkowska, dz. o nr ewid. 35/2,
- obr. Romanowo Dolne, dz. o nr ewid. 574,
- obr. Sarbia, dz. o nr ewid. 167/7,
- obr. Śmieszkowo, dz. o nr ewid. 196/2, 191/3.

Brak wyznaczonych stref ochrony pośredniej dla w/w ujęć wód.

Wody powierzchniowe

Cały obszar gminy znajduje się w dorzeczu Warty, w obrębie zlewni jej dopływów Noteci i Welny oraz Kanału Połajewskiego (Kanału Kończak). Poszczególne zlewnie oddzielone są od siebie topograficznym działem wodnym III – rzędu. Głównym elementem systemu hydrograficznego gminy jest Noteć – rzeka o charakterze nizinnym, o długości całkowitej 366 km, średnim spadku 0,19 ‰ i powierzchni dorzecza 17 240 km². Jej długość w gminie wynosi 30 km. Noteć od dawna podlegała różnym zabiegom hydrotechnicznym prowadzącym do stworzenia z niej szlaku wodnego. Równoległe do obecnego jego biegu

płyną mniejsze cieki i kanały: Stara Noteć, Łąga, Kanał Romanowski, Kanał Mleczny, Kanał Styper, Kanał Trzy Zastawki, Kanał Moczarka, Rudnica, Rysia Struga, Kanał Walkowicki. Noteć i wyżej wymienione cieki tworzą bardzo skomplikowany system hydrograficzny w obrębie Pradoliny.

Wśród nielicznych prawych dopływów Noteci, w granicach gminy Czarnków należy wymienić Rudnicę i Rydżę. Całkowita długość Rudnicy wynosi 13,8 km, a powierzchnia jej zlewni 44 km². Długość Rydzy wynosi 16 km, a powierzchnia jej zlewni – 40,6 km². Przez północno-zachodnie krańce gminy przepływa jeszcze inna rzeka – Kopaniec, nazywana również Bukówką.

Z lewej strony Noteci, przyjmuje jeszcze mniejsze cieki, z których część w okresie letnim może zanikać: Rów z Węglewa, ciek z rejonu Brzeźna, ciek przepływający przez Kruszewo, ciek płynący z rejonu Goraja przez Pianówkę oraz ciek z rejonu Ciszkowa. Należy jeszcze nadmienić, że południowo-wschodnią część gminy zajmuje zlewnia Gulczanki (również prawego dopływu Noteci). Odwadnia ona rejon wsi: Śmieszkowa, Grząp i Ciążynia.

Pozostałe dopływy Warty w gminie stanowią Kanał Połajewski (Kończak) i Flinta – dopływ Wełny. Pierwszy ciek odwadnia niewielkie powierzchnie w rejonie miejscowości Grzępy, Komorzewo, Huta i Ciężyń. O wiele ważniejszy dla gmin jest drugi ciek – Flinta z dopływami: Rygą, Kanałem Marunowskim i Kanałem Gębickim, odwadniająca jej wschodnią część.

Łączna powierzchnia jezior na terenie gminy Czarnków o powierzchni powyżej 1 hektara wynosi 13,8 ha (największe z nich Jez. Niewiemko – 9,6 ha), co daje bardzo niski wskaźnik jeziorności 0,04 %.

Obszar gminy znajduje się w Jednolitych Częściach Wód Powierzchniowych (JCWP) nr:

a) Noteć od Kanału Romanowskiego do Drawy (kod RW60001218879):

- zgodnie z ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowa JCWP jest silnie zmienioną częścią wód (SZCW). Charakteryzuje się złym stanem oraz zagrożona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla przedmiotowej JCWP jest dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Noteć w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Noteć w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej oraz węgorza europejskiego) oraz stan chemiczny: dla

złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry;

- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód;
- zgodnie z „Oceną stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2016-2021 na podstawie monitoringu” JCWP charakteryzuje się słabym potencjałem ekologicznym, stanem chemicznym oceniono poniżej dobrego. Ogólna ocena stanu to zły stan wód (2021 r.);

b) Bukówka (kod RW6000091887899):

- zgodnie z ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowa JCWP jest naturalną częścią wód. Charakteryzuje się złym stanem oraz zagrożona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla przedmiotowej JCWP jest umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych oraz stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód;

c) Gulczanka (kod RW600010188769):

- zgodnie z ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowa JCWP jest naturalną częścią wód. Charakteryzuje się

złym stanem oraz zagrożona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla przedmiotowej JCWP jest dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych oraz stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry;

- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód;
- zgodnie z „Oceną stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2016-2021 na podstawie monitoringu” JCWP (kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) - RW600017188769 (Gulczanka)) charakteryzuje się umiarkowanym stanem ekologicznym, stanem chemicznym poniżej dobrego. Ogólna ocena stanu to zły stan wód (2021 r.);

d) Rudnica (kod RW6000091887389):

- zgodnie z ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowa JCWP jest silnie zmienioną częścią wód. Charakteryzuje się złym stanem oraz zagrożona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla przedmiotowej JCWP jest dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych oraz stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia

biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód;

- zgodnie z „Oceną stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2016-2021 na podstawie monitoringu” JCWP (kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) - RW6000181887389 (Rudnica)) charakteryzuje się dobrym stanem ekologicznym, stanem chemicznym poniżej dobrego. Ogólna ocena stanu to zły stan wód (2021 r.);

e) Noteć od Gwdy do Kanału Romanowskiego (kod RW6000121887379):

- zgodnie z ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowa JCWP jest silnie zmienioną częścią wód. Charakteryzuje się złym stanem oraz zagrożona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla przedmiotowej JCWP jest dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Noteć w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Noteć w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego) oraz stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód;
- zgodnie z „Oceną stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2016-2021 na podstawie monitoringu” JCWP (kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) - RW600021188739 (Noteć od Gwdy do Kanału Romanowskiego)) charakteryzuje się dobrym stanem ekologicznym, stanem chemicznym poniżej dobrego. Ogólna ocena stanu to zły stan wód (2021 r.);

f) Kanał Romanowski (kod RW600009188749):

- zgodnie z ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowa JCWP jest sztuczną częścią wód. Charakteryzuje się złym stanem oraz zagrożona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla przedmiotowej JCWP dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych oraz stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód;
- zgodnie z „Oceną stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2016-2021 na podstawie monitoringu” JCWP (kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) - RW6000018874 (Kanał Romanowski)) charakteryzuje się słabym potencjałem ekologicznym, stanem chemicznym poniżej dobrego. Ogólna ocena stanu to zły stan wód (2021 r.);

g) Flinta (kod RW60001018689):

- zgodnie z ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowa JCWP jest naturalną częścią wód. Charakteryzuje się złym stanem oraz zagrożona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla przedmiotowej JCWP jest dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D oraz dobry stan chemiczny;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód;

- zgodnie z „Oceną stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2016-2021 na podstawie monitoringu” JCWP (kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) - RW60001718689 (Flinta)) charakteryzuje się złym stanem ekologicznym, stanem chemicznym poniżej dobrego. Ogólna ocena stanu to zły stan wód (2020 r.);

h) Kończak (kod RW600010187149):

- zgodnie z ustaleniami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przedmiotowa JCWP jest silnie zmienioną częścią wód. Charakteryzuje się złym stanem oraz zagrożona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla przedmiotowej JCWP jest umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Kończak od ujścia do ujścia Kanału Ludomickiego (dla łososia) oraz stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry;
- cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód;
- zgodnie z „Oceną stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2016-2021 na podstawie monitoringu” JCWP (kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) - RW600017187149 (Kończak)) charakteryzuje się słabym potencjałem ekologicznym, stanem chemicznym poniżej dobrego. Ogólna ocena stanu to zły stan wód (2021 r.).

W granicy gminy Czarnków występują:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1 %,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10 %,

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2 %.

2.4 Warunki klimatyczne

W podziale rolniczo-klimatycznym, gmina Czarnków znajduje się na granicy dwóch dzielnic – VI bydgoskiej i VIII – środkowej. Na obszarze gminy średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,5 - 8,0° C. Najniższe średnie miesięczne temperatury obserwowane są w styczniu i lutym (spadek do -2,1° C), a najwyższe w lipcu i sierpniu (17,5 – 18,0°C). W ciągu roku obserwuje się 80 dni mroźnych, 30 – 35 dni mroźnych z temp. poniżej 10°C, i do 100 - 110 dni z przymrozkami. Roczna suma opadów wynosi ok. 550 mm, a liczba dni z opadami przekracza 170. Najwięcej opadów przypada na czerwiec i lipiec (60 – 80 mm), a najmniej zimą, w lutym i marcu (poniżej 30 mm). Średnie roczne zachmurzenie wynosi 5,6 %. Okres wegetacyjny trwa tu od 210 do 215 dni. W granicach całej gminy Czarnków obserwuje się wzrost w kierunku wschodnim liczby dni mroźnych i mniejszą sumę opadów. Na obszarze gminy dominują wiatry z kierunków zachodnich, które są lokalnie modyfikowane przez rzeźbę terenu.

Według podziału Wielkopolski na regiony klimatyczne, większa część gminy Czarnków znalazła się w granicach Regionu Środkowowielkopolskiego. Zachodnia część gminy została zaliczona natomiast do Regionu Dolnej Warty.

W przypadku gminy Czarnków największy wpływ na kształtowanie się warunków mikroklimatycznych odgrywa dolina Noteci. Jej rozległe podmokłe głębokie dno wpływa na podwyższoną wilgotność powietrza, a jednocześnie powoduje obniżenie amplitud temperatur powietrza, zarówno tych dobowych, miesięcznych, jak i rocznych. Gromadzenie się wilgotnego powietrza w dolinie powoduje także częstsze występowanie mgieł i zamglań. W obrębie stromych zboczy Pradoliny (rejon Pianówki, Góry) w okresie zimowym występują inwersje termiczne. Obszary wyżej wyniesione ponad dolinę Noteci i inne ciekłe charakteryzują się bardzo korzystnymi warunkami do przewietrzania ze względu na korzystną konfigurację terenu i wyniesienie nad poziom morza. Istotną rolę w kształtowaniu warunków mikroklimatycznych w wybranych częściach gminy, odgrywają również kompleksy leśne. Ich obecność przyczynia się do obniżania dobowych amplitud temperatur, utrzymywania wyższej wilgotności powietrza w okresach suchych, ograniczania siły wiatrów.

2.5 Roślinność i świat zwierzęcy

Przestrzeń przyrodnicza gminy Czarnków składa się z terenów o charakterze naturalnym lub seminaturalnym. Wśród nich dominują tereny leśne oraz tereny zadrzewione i zakrzewione (ponad 40 % powierzchni gminy). Największy kompleks leśny, obejmujący

północno-zachodnią i zachodnią część gminy, to wschodni fragment Puszczy Drawskiej. Na wschód od doliny Noteci istnieją dwa mniejsze kompleksy leśne. Pierwszy z nich zajmuje piaszczyste powierzchnie nadrzecznych teras pradolinnych i niższych poziomów terasowych w rejonie Romanowa Dolnego i Górnego oraz Walkowic. Drugi kompleks położony przy wschodniej granicy gminy (w obrębie sandru Flinty), jest częścią Lasów Sarbskich, nazywanych również Lasami Chodzieskimi. W przeważającej części kompleksów leśnych znajdujących się w granicach gminy dominuje drzewostan sosnowy (do 80 %), gatunkiem uzupełniającym, w zależności od warunków siedliskowych są: dąb, buk, brzoza, grab, świerk, lipa, klon, osika, jawor, modrzew, wiąz, topola. Tworzą one, w zależności od warunków środowiskowych, następujące siedliska: boru mieszanego świeżego, boru mieszanego wilgotnego, lasu mieszanego świeżego, lasu mieszanego wilgotnego. Na terenach bagiennych i bardzo wilgotnych, głównie w obrębie doliny Noteci, powszechnie występuje olsza czarna, tworząca wraz z jesionem i wiązem siedliska olsów i łągów. Na szczególną uwagę zasługuje niewielki kompleks leśny porastający wzniesienia Moreny Czarnkowskiej w rejonie Goraju, Góry i Pianówki, gdzie występują siedliska lasu świeżego, które pod względem składu ich struktury podobne są do naturalnych fitocenoz ciepłolubnej dąbrowy. Oprócz lasów ważnym elementem ekosystemów o charakterze naturalnym są łąki, szczególnie te w obrębie Pradoliny Noteci, nazywane łągami nadnoteckimi. Łąki te (trawiaste i szuwarowo-turzycowe) porastają jedne z największych powierzchni torfowisk niskich w północno-zachodniej części kraju, którym jest dno doliny Noteci. W obrębie współczesnej doliny Noteci występują zbiorowiska mszarno-turzycowe oraz łąk bagiennych. Na powierzchniach teras nadzalewowych występują żyzne zbiorowiska świeżych łąk kośnych. Większe powierzchnie siedlisk łąkowych występują także poza doliną Noteci, w rejonie Średnicy oraz w rejonie Gębiczyna i jeziora Niewiemko.

Na obszarze gminy Czarnków występuje bardzo duża bioróżnorodność gatunkowa zwierząt związana ze zróżnicowaniem siedliskowym. Obszarami skupiającymi największą liczbę zwierząt, oprócz Pradoliny, są kompleksy leśne – Puszcza nad Drawą oraz Lasy Sarbskie. Oprócz drobnych ssaków (wiewiórki, jeże, gronostaje) i nieco większych, jak borsuki, lisy i jenoty, występuje bardzo licznie zwierzyna łowna – jeleń europejski, daniel sarna, dzik. Należy także wspomnieć o nietoperzach. Największe skupienie ptaków obserwowane jest w obrębie Pradoliny Noteci, szczególnie w jej południkowo ukierunkowanym odcinku od Romanowa Górnego do Czarnkowa. Jest to miejsce łąkowe wielu rzadkich w Polsce ptaków, szczególnie tych związanych z ekosystemami podmokłych łąk. W dolinie Noteci występują największe w zachodniej części kraju populacje płaskonosy, cyranki, błotniaka stawowego, derkacza, czajki, kszycy, rycyka, podróżniczka, remiza

i dziwonii. Występuje tu także ponad 40 % krajowej populacji kulika wielkiego. Mniej liczbie występują tu także takie gatunki jak: bąk, kania ruda, błotniak łąkowy, kropiatka, zielonka, rybitwa czarna, pustułka. Wzdłuż doliny Noteci odbywają się ważne szlaki ptasich wędrówek. Od kilku lat przelatują tą drogą między innymi łabędzie czarnodziobe. W dolinie Noteci i w sąsiadujących z nią wsiach w dużej liczbie występują również bociany białe. Często spotkać można kanie rudą i czarną, a w sąsiedztwie terenów leśnych myszołowy, rzadziej jastrzębie i krogulce. W południowo-wschodniej części gminy, w sąsiedztwie dopływów Flinty, spotkać można żurawie. Na szczególną uwagę zasługuje bóbr, gatunek reintrodukowany, obecnie powoli staje się bardzo powszechny, także w dolinach mniejszych rzek. W podobnym środowisku można spotkać również wydry. Wśród innych ssaków, których bytowanie związane jest ściśle z siedliskami podmokłymi należy wymienić łosia, który coraz częściej obserwowany jest w dolinie Noteci podczas swoich dalekich migracji. Na granicy gminy Czarnków i Chodzież, co kilka lat, pojawia się wataha wilków.

2.6 Stan jakości powietrza i klimatu akustycznego

Stan czystości powietrza w znacznym stopniu warunkuje jakość życia na danym terenie, ponieważ powietrze jest nie tylko źródłem tlenu, ale ma również decydujący wpływ na zdrowie człowieka. Zanieczyszczenia powietrza polega więc na wprowadzaniu do atmosfery substancji stałych, ciekłych lub gazowych w ilościach, które mogą ujemnie wpływać na zdrowie ludzi, klimat, przyrodę, glebę, wodę lub spowodować inne szkody w środowisku. Stan czystości powietrza w dużej mierze uzależniony jest tym samym od skali i kierunków rozwoju regionu. Wzrost zanieczyszczenia powietrza wynika zarówno z rozwoju budownictwa mieszkaniowego, jak i aktywności gospodarczej, gdyż wymuszają one wzrost zapotrzebowania energetycznego, co w konsekwencji powoduje większą emisję zanieczyszczeń.

Przy ocenie jakości powietrza atmosferycznego wykorzystano raport WIOŚ w Poznaniu pt. Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2024. Prezentowaną ocenę wykonano w odniesieniu do odnowionego układu stref i zmienionych poziomów substancji, w oparciu m. in. o ustawę - Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.) czy rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 1031). Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla, pyłu zawieszzonego PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego ozonu, kadmu, arsenu, niklu wszystkie strefy zaliczono do klasy A. W przypadku poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10, strefę wielkopolską, do której należy gmina Czarnków zaliczono do klasy C. W klasyfikacji dodatkowej w przypadku ozonu dla poziomu

celu długoterminowego wszystkie strefy zaliczono do klasy D2, w przypadku pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla poziomu dopuszczalnego I fazy wszystkie strefy uzyskały klasę A. W wyniku rocznej oceny jakości powietrza, wykonanej na podstawie danych za 2024 r. z uwzględnieniem poziomów dopuszczalnych i docelowych przyjętych ze względu na ochronę roślin, dla wszystkich zanieczyszczeń strefa wielkopolska uzyskała klasę A. Dla ozonu - poziom celu długoterminowego - strefa wielkopolska uzyskała klasę D2.

Przez gminę przebiegają drogi wojewódzkie nr 117, 118, 140, 153, 174, 178, 181, 182, 183. Wymienione drogi wojewódzkie posiadają klasę techniczną główną (G). Sieć dróg powiatowych oraz drogi wojewódzkie wyznaczają główne kierunki i przepływy ruchu transportowego gminy. Przez gminę Czarnków nie przebiegają drogi krajowe ani nie są planowane inwestycje w zakresie budowy dróg krajowych. W granicach gminy przebiegają dwie linie kolejowe: nr 236 Wągrowiec – Bzowo Goraj i 390 Bzowo Goraj – Czarnków. Na ww. liniach obecnie ruch pociągów prowadzony sporadycznie.

2.7 Obiekty i obszary chronione

2.7.1 Środowisko przyrodnicze

W granicach gminy Czarnków występują:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Noteci,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Notecka,
- Rezerwat przyrody Źródlika Flinty wraz z otuliną,
- obszar Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004,
- obszar Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003,
- pomniki przyrody.

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Noteci – powstał na mocy uchwały Nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim. Dla obszaru obowiązuje Rozporządzenie nr 5/98 Wojewody Pilskiego z 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim. Obszar obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Notecka - powstał na mocy uchwały Nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim. Dla obszaru obowiązuje Rozporządzenie nr 5/98 Wojewody Pilskiego z 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia

obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim. Obejmuje część Pojezierza Poznańskiego i Kotliny Gorzowskiej, w skład obszaru wchodzi znaczna część Puszczy Noteckiej, która stanowi jeden z większych kompleksów leśnych kraju.

Rezerwat przyrody Źródlika Flinty – powstał na mocy Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Dla rezerwatu obowiązuje Zarządzenie Nr 37/11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 1 września 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Źródlika Flinty". Rezerwat przyrody obejmuje obszar gruntów leśnych o powierzchni 44,83 ha, położony w gminie Czarnków i w gminie Budzyń, w powiecie chodzieskim, w województwie wielkopolskim. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zabezpieczenie niezakłóconego przebiegu procesów zachodzących w ekosystemach: leśnym, zaroślowym, bagiennym, wodnym i torfowiskowym wraz z ich całym bogactwem i różnorodnością biologiczną, w tym w szczególności zachowanie:

- źródłiskowego charakteru obszaru jeziora Niewiemko,
- stanowisk chronionych gatunków roślin.

Obszar Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 – powstał na mocy Decyzji Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującej, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE). Dla obszaru obowiązuje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Noteci (PLH300004). Dla obszaru ustanowiono plan zadań ochronnych: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy; Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004, Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 9 grudnia 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004). Obszar obejmuje znaczną część doliny Noteci między miejscowościami Wieleń a Bydgoszczą. Obszar jest w większości zajęty przez torfowiska niskie, pokryte zalewowymi łąkami i trzcinowiskami, z enklawami zakrzewień i zadrzewień. Teren przecinają liczne kanały i rowy odwadniające. Częste są starorzecza i wypełnione wodą doły potorfowe. Miejscami występują rozległe płyty łągów. Łąki są intensywnie użytkowane. Wody śródlądowe (stojące i płynące) zajmują 2% obszaru,

siedliska łąkowe i zaroślowe zajmują 85%, torfowiska, bagna, roślinność na brzegach wód - 2% powierzchni a siedliska leśne 6%. Siedliska rolnicze zajmują 5% obszaru. Obszar częściowo pokrywa się z ważną ostoją ptasią o randze europejskiej. Występuje tu 22 gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Obszar obejmuje bogatą mozaikę siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (11 typów), z priorytetowymi lasami łągowymi i dobrze zachowanymi kompleksami łąkowymi. Notowano tu 8 gatunków załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Ostoja jest też ważnym korytarzem ekologicznym o randze międzynarodowej.

Obszar Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003 – powstał na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Dla przedmiotowego obszaru obowiązuje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków. Dla obszaru ustanowiono plan zadań ochronnych. Ostoja obejmuje odcinek doliny Noteci w dolnym jej biegu położony pomiędzy miejscowością Wieleń a ujściem Gwdy. Dolina Noteci jest jedną z najlepiej zachowanych bagiennych dolin rzecznych w zachodniej Polsce. Większa część terenu jest obecnie porośnięta krzewami (siedliska łąkowe i zaroślowe - 87%). Wcześniej dominowały tu siedliska leśne, przekształcone jednak przez rozwijające się rolnictwo. Występują tu także torfowiska niskie porozcinane rowami odwadniającymi, z dołami potorfowowymi i starorzeczami. Obszar stanowi ostoję ptasią o randze europejskiej, jest miejscem o dużym znaczeniu dla ptaków wodno-błotnych. Występują tu co najmniej 23 gatunki chronionych ptaków. Szczególne znaczenie mają populacje gatunków takich jak: podróżniczek, kulik wielki (ponad 40% polskiej populacji łąkowej), bąk, bocian biały, dziwonia i zagrożony wyginięciem derkacz. W ostoi gnieździ się również czapla siwa i żuraw. W okresie wędrówkowym gęś zbożowa osiąga koncentracje ponad 3000 osobników. Wśród ssaków związanych z przyrodą rzeki największym gatunkiem jest bóbr, który wpływa na strukturę przestrzenną i stosunki wodne w tym ekosystemie.

Na obszarze gminy zinwentaryzowano 34 pomniki przyrody. Wśród nich dominują drzewa (102) występujące pojedynczo lub tworzące grupy drzew (łącznie 32 obiekty). Pozostałe obiekty to dwa polodowcowe głazy narzutowe znajdujące się w miejscowości Romanowo Dolne.

W granicy gminy wyznaczono trzy korytarze ekologiczne: Dolina Noteci, Puszcza Notecka – Puszcza Zielonka i Środkowa Dolina Noteci. Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewniają zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach fragmentacji środowiska.

Na terenie gminy Czarnków utworzono pięć użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 17,77 ha, są to Lipowy Gaj, Śródpolna Ostoja oraz trzy użytki ekologiczne bez nazwy.

2.7.2 Środowisko kulturowe

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ochronie i opiece podlegają:

- zabytki nieruchomości, w szczególności: krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, ruralistyczne i zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,
- zabytki ruchome, w szczególności: dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej, kolekcje, numizmaty oraz pamiątki historyczne, wytwory techniki, materiały biblioteczne, instrumenty muzyczne, wytwory sztuki ludowej i rękodzieła oraz inne obiekty etnograficzne, przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,
- zabytki archeologiczne, w szczególności: pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarze, kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

W granicach gminy znajduje się 19 obiektów wpisanych do rejestru zabytków, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Obiekty przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 4 Obiekty wpisane do rejestru zabytków

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	CZAS POWSTANIA	WPIS DO REJESTRU ZABYTEKÓW	
1.	Brzeżno	park dworski		A-406 z 27.11.1979 r.	
2.	Ciszkowo	park	poł. XIX w.	A-1520 z 31.05.1974 r.	
3.		spichrz	k. XVIII w.	A-192 z 22.08.1968 r.	
4.	Gajewo	cmentarz ewangelicki		A-702 z 24.05.1990 r.	
5.	Gębice	zespół dworski, ob. zespół oświatowy „Nasz Dom”	dwór	2 poł. XVIII w. XVII w	1080/Wlkp/A z 29.12.1968. z 16.03.2021 r.
			piwnice po starym dworze	XVII w	
			park	XVIII w.	
6.		kaplica dworska pw. św. Zofii	1785 r.	1079/Wlkp/A z 9.08.2019 r.	
7.	Gębiczyn	zagroda olęderska nr 26	dom, glinobitka	poł. XVIII w.	A-790 z 9.05.1997 r.
	chlew				
	obórka				
	stodoła				
8.	Goraj - Zamek	zespół pałacowy i	pałac	1910-1912 r.	148/Wlkp/A z 30.01.1978 r. i z

9.		folwarczny	budynek zarządu dóbr	2 poł. XIX w.	3.11.2003 r.
			dom ogrodnika		
			masztalarnia i ujeżdżalnia		
			remiza		
			suszarnia drewna		
			budynek gosp.		
			przepompownia		
			budynek inwentarski (przeniesiony z Gniewomierza)		
10.	Góra	stopień wodny "Pianówka nr 16" na rz. Noteć	urządzenia hydrotechniczne (śluz, jaz, przepławka)	1913 r.	532/Wlkp/A z 8.08.2007 r.
			budynek straży granicznej		
11.	Kuźnica Czarnkowska	zespół pałacowy	pałac	1820 r.	A-1260 z 15.01.1971 r.
12.			oficyna	1840 r.	A-480 z 13.12.1983 r.
13.			park	2 poł. XVIII-XIX, XX w.	A-402 z 7.05.1981 r.
14.	Mikołajewo	stopień wodny "Mikołajewo nr 17" na rz. Noteć	urządzenia hydrotechniczne (śluz, jaz, przepławka)	1913 r.	618/Wlkp/A z 6.02.2008 r.
			budynek mieszkalno-gospodarczy		
			budynek administracyjny o-gosp.		
15.	Romanowo Dolne	kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. fil. pw. Św. Michała Archaniola		1852 r.	725/Wlkp/A z 2.12.2008 r.
		cmentarz kościelny			
16.		stopień wodny "Lipica nr 15" na rz. Noteć	urządzenia hydrotechniczne (śluz, jaz, przepławka)	1896 r.	617/Wlkp/A z 6.02.2008 r.
			dom słuzowego	k.XIX w.	
			budynek gospodarczy		
			budynek mieszkalno-gospodarczy	1912-1923 r.	

17.	Romanowo Górne	stopień wodny "Romanowo nr 14" na rz. Noteć	urządzenia hydrotechniczne (śluza, jaz, przepławka)	1913 r.	533/Wlkp/A z 10.08.2007 r.
			dom służowego		
			budynek gospodarczy		
			budynek straży granicznej		
			budynek gospodarczy		
18.	Sarbia	park dworski		2 poł. XVIII w.	A469 z 18.10.1983 r.
19.	Walkowice	stopień wodny "Walkowice nr 13" na rz. Noteć	urządzenia hydrotechniczne (śluza, jaz, przepławka)	1912-1913 r.	620/Wlkp/A z 7.02.2008 r.
			dom służowego		
			budynek gospodarczy		
			budynek straży granicznej		
			budynek gospodarczy		

źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków

Obiekty wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków, proponowane do wpisania do gminnej ewidencji zabytków oraz stanowiska archeologiczne przedstawiono w uzasadnieniu do planu ogólnego, w rozdziale 3.8.

2.10 Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji projektu planu ogólnego

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadza plan ogólny jako nowy instrument planowania przestrzennego, który ma zastąpić dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Obecnie obowiązujące studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do 30 czerwca 2026 r.

Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, którego zapisy będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto plan ogólny stanowić będzie podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, pod warunkiem, że teren położony będzie na obszarze uzupełnienia zabudowy.

Jeżeli do 30 czerwca 2026 r. nie wejdzie w życie plan ogólny gminy, niemożliwe będzie uchwalanie planów miejscowych i wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Mając na uwadze powyższe skutkiem nieuchwalenia planu

ogólnego gminy będzie brak możliwości podjęcia nowych procedur planistycznych oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. To skutkuje blokadą inwestycji, trudnościami w rozwoju lokalnym oraz ograniczeniem praw mieszkańców.

3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu oraz określenie i ocena skutków dla środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu oraz realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit c. ustawy o ooś, prognoza oddziaływania na środowisko określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Bednarek R., 2012, Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym).

Przy kształtowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Czarnków i wyznaczaniu stref planistycznych w pierwszej kolejności wzięto pod uwagę:

- aktualny sposób zagospodarowania i użytkowania terenów;
- ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- formy ochrony przyrody;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- tereny leśne.

Na terenie gminy Czarnków obowiązuje 70 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, o powierzchni łącznie 3586,6 ha co stanowi około 10,33% obszaru całej gminy. W związku z tym, że chłonność terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie w granicach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego umożliwiających realizację funkcji mieszkaniowej wynosi 6288,42 osób, a więc przewyższa wartość zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową powiększoną do 130% (4318,60 osób), nie ma możliwości wyznaczania nowych stref planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1–3 (strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną, strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową) na pozostałych terenach gminy.

Przedmiotowy projekt planu ogólnego stanowi zatem przedstawienie stanu istniejącego zagospodarowania, z uwzględnieniem obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego i uzupełnieniem luk w zabudowie już istniejącej.

3.1 Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat

O stanie powietrza atmosferycznego decyduje przede wszystkim wielkość i przestrzenny rozkład emisji pochodzących z różnych źródeł. Na jakość powietrza obszaru objętego projektem planu wpływ mają znajdujące się w granicach gminy drogi wojewódzkie i powiatowe.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie powinna wiązać się ze zmianami klimatycznymi w skali województwa czy kraju. Natomiast są możliwe zmiany w skali mikro. Zagęszczenie zabudowy może skutkować lokalnym wzrostem temperatury. Realizacja ustaleń projektu planu wiązać się będzie z emisją zanieczyszczeń pochodzących z źródeł punktowych związanych z ogrzewaniem budynków. Przewiduje się, że realizacja planu spowodować może wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza jedynie w przypadku lokalizacji nowej zabudowy.

Poziom emisji niekorzystnych substancji do powietrza związany z realizacją nowej zabudowy będzie odmienny na etapie budowy, jak i eksploatacji. Na etapie prowadzenia prac budowlanych źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza będą silniki pojazdów i maszyn budowlanych oraz prace ziemne. Uciążliwość placu budowy, rozumiana w tym przypadku jako przekroczenie standardów jakości środowiska w zakresie emisji zanieczyszczeń, ograniczy się tylko do tych odcinków, które przesuwają się będą w miarę postępowania prac budowlanych. Ponadto emisja do atmosfery powstająca w trakcie realizacji ustaleń projektu planu będzie czasowa, ze skutkiem odwracalnym, a przy zachowaniu odpowiednich norm pracy może być znacznie zminimalizowana.

W związku z powyższym na obszarze objętym projektem planu nie przewiduje się przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń zanieczyszczeń. W zakresie wpływu ustaleń projektu planu na klimat nie przewiduje się znaczących oddziaływań. Projektowane przeznaczenie terenu nie spowoduje zmiany warunków klimatycznych w rejonie. Lokalnie wystąpić może nieznaczne ocieplenie mikroklimatu poprzez zastosowanie rozwiązań grzewczych i technologicznych w nowoprojektowanych budynkach czy ograniczenie wilgotności poprzez wprowadzenie powierzchni utwardzonych, co jednak nie będzie generowało niekorzystnych oddziaływań w tym zakresie.

Należy dążyć do utrzymania wysokiej jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń za pomocą stosowania do celów grzewczych technologii opartej o przepisy odrębne, to jest zgodnej m.in. z uchwałą XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, oraz jej późniejszą zmianą – uchwałą nr XXXVI/700/21

z dnia 29 listopada 2021 r., a także z uchwałą nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej.

Zgodnie z art. 15 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plan miejscowy przewidujący możliwość lokalizacji budynków umożliwia również lokalizację zamontowanych na budynku instalacji odnawialnych źródeł energii wykorzystujących do wytwarzania energii wyłącznie energię promieniowania słonecznego oraz mikroinstalacji w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2024 r. poz. 1361), również w przypadku innego przeznaczenia terenu niż produkcyjne, chyba że ustalenia planu miejscowego zakazują lokalizacji takich instalacji. Mikroinstalacje to instalacje odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW, przyłączone do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 50 kW.

Monitoring wpływu zmian klimatu jest działaniem niezwykle istotnym i został wskazany w odniesieniu do poszczególnych sektorów i obszarów w ramach właściwych kierunków działań SPA2020 (Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030).

Tereny zieleni urządzonej mają istotne znaczenie w utrzymaniu składu atmosfery przez produkcję tlenu i wychwytywanie z niej „trucizn”. Ponadto roślinność wysoka (drzewa) stanowi regulator klimatu – poprzez zmniejszanie prędkości wiatru osłabiają tempo parowania i zmniejszają amplitudy wahań temperatur powietrza. Dlatego przy zagospodarowywaniu poszczególnych terenów, ważne jest stosowanie się do wymaganych wskaźników dotyczących areałów powierzchni biologicznie czynnych, ale i rozsądny dobór roślinności. Zaleca się pozostawienie i wprowadzanie drzew i krzewów, ponieważ wpływają pozytywnie na jakość powietrza i zatrzymują pyły. Ponadto zaleca się: wdrażanie niskoemisyjnych i energooszczędnych technologii w obiektach użyteczności publicznej, podejmowanie działań zwiększających świadomość społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska i ekologii, wymianę starych niskosprawnych kotłów węglowych na nowe, wymianę ogrzewania węglowego na ogrzewanie proekologiczne, termomodernizację budynków czy zrównoważony transport; wzmocnienie kontroli gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów.

W części stref produkcji rolniczej w profilu dodatkowym dopuszczono możliwość realizacji biogazowni. Dobrze zaprojektowane i zarządzane instalacje biogazowni są

praktycznie bezemisyjne pod względem pyłów czy tlenków azotu. Dzięki systemom oczyszczania biogazu i kontroli spalania emisje są minimalne, często niższe niż w przypadku kotłów na biomasę czy elektrowni węglowych. Zamknięte systemy fermentacyjne, biofiltry oraz odpowiednie sposoby przechowywania substratów sprawiają, wydzielane zapachy przez biogazownie są ograniczone do minimum. Ponadto biogazownie zmniejszają ilość odpadów organicznych w gospodarstwach rolnych, ograniczają stosowanie sztucznych nawozów i poprawiają jakość gleb.

3.2 Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Zgodnie z obowiązującymi wymogami, określone w projekcie planu założenia rozwoju przestrzennego opierają się na rzeczywistym rozpoznaniu stanu zasobów wodnych. Założenia te gwarantują ochronę tych zasobów poprzez uwzględnienie określonych warunków i ograniczeń w ich wykorzystaniu. Podkreślić należy, że wszelkie zamierzenia melioracyjne powinny podlegać szczególnej kontroli i ocenie wpływu na środowisko. Na terenie gminy Czarnków występują urządzenia melioracji wodnych tj. sieć drenarska i rowy we wschodniej części gminy. Wyznaczając strefy planistyczne w planie ogólnym, uwzględniono istniejące obszary gruntów zmeliorowanych. W każdej ze stref planistycznych dopuszcza się infrastrukturę techniczną, do której można zaliczyć wszelkie urządzenia melioracji wodnych.

Szczegółowe ustalenia dotyczące odprowadzania ścieków, wód opadowych i roztopowych oraz zaopatrzenia terenów w wodę ustalone będą na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydawania decyzji o warunkach zabudowy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz z dostosowaniem do warunków środowiska.

Zgodnie z §28 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie działka budowlana, na której sytuowane są budynki, powinna być wyposażona w kanalizację umożliwiającą odprowadzenie wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej. W przypadku budynków niskich lub budynków, dla których nie ma możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych. Zgodnie z §8 pkt 1 rozporządzenia budynki niskie to budynki do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie. W przypadku terenów z budynkami niskimi podstawową zasadą zagospodarowania wód opadowych i roztopowych winno być ich zatrzymanie na terenie, spowolnienie tempa spływu do odbiornika oraz naturalne oczyszczanie wód opadowych na miejscu, przed odprowadzeniem do odbiornika

(np. poprzez spływ przez powierzchnie zadarnione). Natomiast dopuszczenie możliwości odprowadzania wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej powinno odbywać się na terenach, w obrębie których możliwości zagospodarowania wód opadowych i roztopowych są ograniczone (np. duży udział powierzchni trwale uszczelnionych, trudne warunki gruntowo-wodne itd.). Ponadto zgodnie z §17 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych wody opadowe lub roztopowe, ujęte w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne, pochodzące z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej: terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, portów, lotnisk, miast, dróg zaliczanych do kategorii dróg krajowych, wojewódzkich lub powiatowych klasy G, a także parkingów o powierzchni powyżej 0,1 ha, w ilości, jaka powstaje z opadów o natężeniu co najmniej 15 l na sekundę na 1 ha, obiektów magazynowania i dystrybucji paliw, w ilości jaka powstaje z opadów o częstotliwości występowania jeden raz w roku i czasie trwania 15 minut, lecz w ilości nie mniejszej niż powstająca z opadów o natężeniu 77 l na sekundę na 1 ha mogą być wprowadzane do wód lub do urządzeń wodnych, z wyjątkiem przypadków o których mowa w art. 75a ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, o ile nie zawierają substancji zanieczyszczających w ilościach przekraczających 100 mg/l zawiesiny ogólnej oraz 15 mg/l węglowodorów ropopochodnych. Wody opadowe lub roztopowe pochodzące z powierzchni innych niż powierzchnie, o których mowa w ust. 1, mogą być wprowadzane do wód lub do urządzeń wodnych, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 75 a ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, bez oczyszczania.

Infiltracja to grawitacyjne przemieszczanie się wód powierzchniowych oraz opadowych w głąb skorupy ziemskiej. Zależy m.in. od przepuszczalności gruntów (ich współczynnika filtracji), morfologii terenu, szaty roślinnej, niedosytu wilgotności powietrza, nasycenia wodą środowiska skalnego, przemarzania gruntu, działalności człowieka i klimatu. W projekcie planu ustalono wskaźniki intensywności zabudowy i powierzchni biologicznie czynnej. Ustalenia te mają pozytywny wpływ na infiltrację wód opadowych i roztopowych w głąb ziemi i zasilanie wód podziemnych. Odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej powoduje, że znaczna część tych wód jest bezpowrotnie tracona, gdyż systemami kanalizacji odprowadzana jest do rzek, a następnie do morza. Skutkiem czego może być obniżenie się poziomu wód gruntowych, zmniejszenie ich zasobów i nadmierne przesuszanie gruntu.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie niezasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych. Przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych. Zgodnie z art. 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie działka budowlana, przewidziana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi, powinna mieć zapewnioną możliwość przyłączenia uzbrojenia działki lub bezpośrednio budynku m.in. do sieci kanalizacyjnej. Zgodnie z art. 26 ust. 3 rozporządzenia w razie braku warunków przyłączenia sieci kanalizacyjnej działka, o której mowa w ust. 1, może być wykorzystana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi, pod warunkiem zastosowania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków, jeżeli ich ilość nie przekracza 5 m³ na dobę. Jeżeli ilość ścieków jest większa od 5 m³, to ich gromadzenie lub oczyszczanie wymaga pozytywnej opinii właściwego terenowo inspektora ochrony środowiska. Preferowane było by lokalizowanie nowej zabudowy na terenach objętych planem dopiero po podłączeniu do sieci kanalizacji sanitarnej i tym samym uniknięcie zastosowania rozwiązań indywidualnych. Jednakże wprowadzenie takiego nakazu nie jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. W przypadku braku możliwości przyłączenia nieruchomości do kanalizacji, należy realizować w pełni szczelne zbiorniki bezodpływowe oraz bezawaryjne oczyszczalnie ścieków, tak by nie doszło do zanieczyszczenia wód podziemnych, gleby a za jej pośrednictwem również wód powierzchniowych. Zagadnienie to jest szczególnie istotne biorąc pod uwagę zobowiązania Polski jako członka Unii Europejskiej, do osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Ewentualna nieszczelność zbiorników bezodpływowych i awaryjność indywidualnych oczyszczalni ścieków lub niewłaściwa ich eksploatacja, może przyczynić się do zanieczyszczenia zarówno wód podziemnych, jak i gleby, a za jej pośrednictwem również wód powierzchniowych. Aby ograniczyć negatywne oddziaływanie na wody zbiorników bezodpływowych i przykładowych oczyszczalni ścieków należy stosować przede wszystkim odpowiednie materiały budowlane, aby zbiorniki te były w pełni szczelne. Zbiorniki i przydomowe oczyszczalnie ścieków należy również lokować w odpowiedniej odległości od studni. Kluczowa jest kontrola dotycząca

częstotliwości wywozu nieczystości ze zbiorników, tak aby unikać wywożenia nieczystości na pola czy wprowadzania ich do wód.

Gmina Czarnków na swoim terenie posiada m.in. następujące podziemne ujęcia wód zaopatrujące lokalne wsie lub osiedla:

- obr. Ciszkowo, dz. o nr ewid. 67/29;
- obr. Gębice, dz. o nr ewid. 172/3;
- obr. Huta, dz. o nr ewid. 297/2,
- obr. Kuźnica Czarnkowska, dz. o nr ewid. 35/2,
- obr. Romanowo Dolne, dz. o nr ewid. 574,
- obr. Sarbia, dz. o nr ewid. 167/7,
- obr. Śmieszkowo, dz. o nr ewid. 196/2, 191/3.

Brak wyznaczonych stref ochrony pośredniej dla w/w ujęć wód.

Wyznaczając strefy planistyczne w planie ogólnym, uwzględniono istniejące ujęcia wód.

W granicach gminy występują:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1 %,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10 %,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2 %.

Według danych zawartych na mapach zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego podanych do publicznej wiadomości przez Ministra Infrastruktury dnia 7 września 2022 r., na terenie gminy Czarnków nie występują wały przeciwpowodziowe.

Wyznaczając strefy planistyczne w planie ogólnym uwzględniono plan gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, plan zarządzania ryzykiem powodziowym oraz plan przeciwdziałania skutkom suszy. Ustawa Prawo wodne przepisem art. 77 ust. 1 pkt 3 zakazuje na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenie przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania, jak również lokalizowania nowych cmentarzy. Na mocy art. 165 ust. 1 pkt 1 i art. 163 ust. 5 ochronę przed powodzią realizuje się w szczególności przez kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, w szczególności obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Ochronę prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Zgodnie z art. 16 pkt 4 ustawy celami zarządzania

ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

W obowiązującym Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry zostały określone cele główne i szczegółowe oraz typy działań służących realizacji tychże celów. Cele główne stanowią w szczególności:

- zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego,
- obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego.

Za działania służące ich realizacji wskazano przede wszystkim ochronę lub zwiększenie retencji zlewniowej na gruntach leśnych, wodno-błotnych, zadrzewionych i zakrzewionych, na gruntach rolnych oraz na gruntach zurbanizowanych. Na szczególną uwagę zasługuje cel szczegółowy nr 1.2. „Zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP” (obszarami zagrożenia powodziowego), zawarty w celu głównym nr 1.

Jednym z działań mających realizować zawarty w tym samym celu głównym cel szczegółowy nr 1.1. „Zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi”, a także cel szczegółowy nr 2.1. „Zapewnienie warunków redukujących możliwość występowania powodzi” zawarty w celu głównym nr 2, jest działanie nr 4 „Ochrona lub zwiększenie retencji dolin rzecznych”. Zgodnie z opisem typów działań, obejmuje ono w szczególności wszelkie działania nietechniczne mające na celu ograniczenie lub zahamowanie wzrostu zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Działaniu temu nadano wysoki priorytet, co oznacza, że realizacja tego działania jest bardzo istotna dla realizacji celów szczegółowych najefektywniej realizujących cele główne.

Wyznaczając strefy planistyczne w planie ogólnym uwzględniono obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2 % - tereny te przeznaczono pod strefy otwarte z wyjątkiem terenów już zagospodarowanych lub wyznaczonych w planach miejscowych.

W projekcie planu ogólnego wyznaczono strefy górnictwa dla terenów, gdzie odbywa się wydobywanie kruszywa naturalnego lub jest planowane. „Wieloletnie pomiary i obserwacje wydobywania spod wody piasków i żwirów ze złóż o stabilnych warunkach hydrogeologicznych, nie wykazały niekorzystnego wpływu eksploatacji na położenie zwierciadła wód gruntowych. Jednak pod warunkiem braku odwadniania wyrobisk. Konsekwencją tego faktu jest brak oddziaływania na kierunki i wielkość przepływu wód w gruncie oraz na związane z wodami podziemnymi, wody powierzchniowe” (WPLYW EKSPLOATACJI ZAWODNIONYCH ZŁÓŻ KRUSZYWA NATURALNEGO NA MIEJSCOWE WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE, Leszek Jurys - Państwowy Instytut Geologiczny – PIB, Oddział Geologii Morza, Gdańsk). Na

terenach, gdzie wydobywanie jest planowane, dokładne oddziaływanie na wody powierzchniowe zostanie przeanalizowane na etapie sporządzania miejscowych planów.

Ustalenia projektu planu nie wpłyną negatywnie na osiągnięcie celów środowiskowych określonych dla wód powierzchniowych i podziemnych oraz na ustanowione dla nich cele środowiskowe, określone w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

3.3 Oddziaływanie na powierzchnię terenu, gleby i zasoby naturalne

Dla obszaru objętego projektem planu ogólnego ustalone zostały takie wskaźniki powierzchni całkowitej zabudowy i powierzchni terenu biologicznie czynnego, które nie dają możliwości nadmiernego zintensyfikowania zabudowy.

Realizacja nowych budynków spowoduje trwałe wyłączenie i uszczelnienie fragmentów powierzchni ziemi, na których zostaną one posadowione. Konieczne będzie prowadzenie wykopów i wykonanie fundamentów pod konstrukcje budowlane. Spowoduje to nie tylko powstanie nadmiaru mas ziemnych, które trzeba będzie zagospodarować, ale także spowoduje zmiany w profilu glebowym (nadmierne zagęszczenie, zmiana przepuszczalności podłoża). Są to zmiany nieuniknione i związane z realizacją każdego typu inwestycji budowlanych. Należy jednak wziąć pod uwagę, że nie wyznaczono nowych stref przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, poza tymi wyznaczonymi w obowiązujących planach miejscowych oraz stanowiących uzupełnienie luk w istniejącej już zabudowie.

Przy prowadzeniu prac ziemnych, a przede wszystkim wykopów, należy zachować szczególną ostrożność, gdyż wybranie utworów powierzchniowych, w tym gleby stanowiącej naturalny kompleks sorpcyjny, spowoduje skrócenie drogi, a więc i czasu migracji ewentualnych zanieczyszczeń w głąb gruntu, z następstwem do wód podziemnych. Niedopuszczalne jest też używanie do prac budowlanych niesprawnych czy uszkodzonych maszyn i urządzeń.

Powierzchnia gruntów rolnych (R) chronionych stanowiących użytki klasy I-III na terenie gminy Czarnków jest niewielka, ponieważ wynosi zaledwie 5,65 km² co stanowi ok. 1,62% powierzchni całej gminy (grunty orne klas RIII). Grunty leśne zewidencjonowane na terenie gminy stanowią natomiast około 141,49 km² co stanowi niemalże połowę (41%) udziału w powierzchni całego obszaru gminy.

Wyznaczając strefy planistyczne w planie ogólnym, uwzględniono istniejące grunty rolne i leśne kierując się przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, w szczególności w zakresie ograniczenia przeznaczania gruntów rolnych, w tym chronionych na cele nierolnicze.

Rozwój budownictwa będzie odbywać się z uwzględnieniem konsekwencji przestrzennych i środowiskowych. Kształtowanie przestrzeni, zgodnie z ustaleniami planu

ogólnego ograniczy zjawiska „rozlewania” zabudowy i bezpowrotnej utraty obszarów przyrodniczych – w tym gruntów rolnych. Wysoka jakość gleb, wielkość, zwartość oraz ukształtowanie obszaru, są argumentem za pozostawieniem takich gruntów dla produkcji rolniczej w celu zachowania i rozwoju funkcji bezpośrednio związanych z produkcją rolną. Ochrona najcenniejszych dla rolnictwa gruntów ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia przyszłym pokoleniom bezpieczeństwa żywnościowego.

Wyznaczając strefy planistyczne w planie ogólnym, uwzględniono istniejące złoża, tereny i obszary górnicze – w granicach złóż nieeksploatowanych wyznaczono strefy otwarte, a tam, gdzie odbywa się wydobywanie lub jest planowane wyznaczono strefy górnictwa.

Strefy górnictwa wyznaczono pod wydobywanie kruszyw naturalnych. Eksploatacja kruszywa jest sama w sobie istotną ingerencją w środowisko. Minimalizacja negatywnych dla środowiska skutków eksploatacji polega przede wszystkim na:

- racjonalnym wykorzystaniu zasobów złoża - ograniczeniu skutków działalności górniczej do granic wyznaczonych w dokumentacji geologicznej oraz w koncesyjnej,
- używaniu w pełni sprawnych technicznie maszyn do urabiania złoża i środków transportu,
- w celu ograniczenia możliwości zanieczyszczenia gruntowo – wodnego pojazdy będą naprawiane poza wyrobiskiem,
- w celu ochrony otaczających terenów przed ujemnym skutkiem eksploatacji należy, w trakcie jej prowadzenia przestrzegać prowadzenia eksploatacji tylko w wyznaczonych granicach.
- w wyrobisku niedopuszczalne jest składowanie jakichkolwiek odpadów i wylewanie ścieków
- w przypadku powstania zanieczyszczenia należy zastosować środki neutralizujące substancje węglowodorowe (takie jakie się używa do neutralizacji drobnych rozlewów na stacjach paliw).

Podstawowym działaniem kompensującym oddziaływanie na środowisko przyrodnicze działalności wydobywczej będzie przeprowadzenie rekultywacji terenu poprzez odpowiednie ukształtowanie skarp wyrobiska oraz odtworzenie warstwy glebowej w suchych częściach wyrobiska, umożliwiające przywrócenie możliwości rozwoju szaty roślinnej.

Pod pojęciem rekultywacji rozumie się nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie

lub zbudowanie niezbędnych dróg (Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych). Rekultywacja jest pierwszym etapem naprawy terenów zdewastowanych działalnością górniczą i poprzedza etap zagospodarowania, który zgodnie z Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych oznacza rolnicze, leśne lub inne użytkowanie gruntów zrekultywowanych. Konieczność rekultywacji terenów poeksploatacyjnych wynika z zapisów ustawy zasadniczej dotyczących kwestii ochrony środowiska. Zgodnie z artykułem 5 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. W myśl artykułu 86 ustawy zasadniczej „każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie”. Zapisy te wymuszają prowadzenie eksploatacji z poszanowaniem środowiska naturalnego i nakładają obowiązek naprawienia szkód w środowisku spowodowanych działalnością górniczą. W kwestiach szczegółowych dotyczących odpowiedzialności za środowisko Konstytucja odsyła do innych ustaw.

Wyznaczając strefy planistyczne w planie ogólnym, uwzględniono istniejące osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi – w ich granicach wyznaczono strefy otwarte oraz strefę zieleni i rekreacji.

3.4 Oddziaływanie na krajobraz

Realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje znaczącej zmiany w krajobrazie obszaru objętego ustaleniami projektowanego dokumentu. Niewielki wpływ na krajobraz będzie miało powstanie nowej zabudowy, nie będzie to jednak oddziaływanie znacząco negatywne – nowa zabudowa powstanie jedynie jako uzupełnienie luk w zabudowie już istniejącej, a parametry zabudowy wyznaczono w nawiązaniu do istniejących budynków.

W zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego i krajobrazu plan ogólny wyznacza dla poszczególnych stref planistycznych maksymalną wysokość zabudowy, maksymalną powierzchnię zabudowy oraz maksymalną nadziemną intensywność zabudowy. Dla terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego przyjęto ww. wskaźniki wynikające z ustaleń planów miejscowych. Dla obszarów uzupełnienia zabudowy oraz istniejącej zabudowy o funkcji mieszkaniowej z wyłączeniem luk z tej zabudowie przyjęto wskaźniki zbliżone do wskaźników ustalonych w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego, tak by zachować spójność przestrzenną w granicach gminy. Tereny istniejącej zabudowy poza miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz obszarami uzupełnienia zabudowy wyznaczono w taki sposób, by uniemożliwić budowę kolejnego budynku mieszkalnego.

Ustalony w planie ogólnym wskaźniki nadziemnej intensywności zabudowy odnoszą się do wszelkiej możliwej zabudowy lokalizowanej w danej strefie, w tym do budynków mieszkalnych jak i niemieszkalnych.

W planie ogólnym ustalono także minimalne wartości udziału powierzchni terenu biologicznie czynnej wynikające przede wszystkim z ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku nowych terenów zgodnie z wartościami ujętymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów. (Dz. U. poz. 1775).

Wszelkie zapisy dotyczące krajobrazu oparte są o Europejską Konwencję Krajobrazową sporządzoną we Florencji dnia 20 października 2000 roku (Dz. U. 2006 Nr 14, poz. 98), w tym potrzeba ochrony krajobrazu i konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu, tak aby ukierunkować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego został przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr LI/1000/23 z 27 marca 2023 roku w sprawie: uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego. Zgodnie z ww. Audytem obszar gminy Czarnków znajduje się częściowo:

- **w obszarze krajobrazu priorytetowego „Dolina Noteci: Walkowice - Krzyż Wielkopolski” (nr 85)** - krajobraz tworzy dolina rzeki Noteci, w której występują liczne starorzecza, torfowiska, trzcinowiska, zalewowe łąki, doły potorfowe i łągi. Na podtapianych fragmentach łąk znajdują się szuwary z trzciną pospolitą, mozgą, pałką szerokolistną i wiązówką błotną. Spotkać tu można fragmenty bogatych florystycznie łąk trzęślicowych i inne, nieużytkowane rolniczo zbiorowiska roślinne;
- **w obszarze krajobrazu priorytetowego „Zofiowo” (nr 228)** - o wieś o przebiegu równoleżnikowym, z zachowanym układem rzędówki bagiennej,
- **w obszarze krajobrazu priorytetowego „Brzeźno” (nr 244)** - wieś o formie wielodrożnicy,
- **w obszarze krajobrazu priorytetowego „Dolina Noteci: Osiek nad Notecią - Walkowice” (nr 314)** - krajobraz tworzy dolina rzeki Noteć, w której występują liczne starorzecza, torfowiska, trzcinowiska, zalewowe łąki, doły potorfowe i łągi. Na podtapianych fragmentach łąk znajdują się szuwary z trzciną pospolitą, mozgą, pałką szerokolistną i wiązówką błotną. Spotkać tu można fragmenty bogatych florystycznie łąk trzęślicowych i inne nieużytkowane rolniczo zbiorowiska roślinne,

- w obszarze krajobrazu priorytetowego „Romanowo Górne i Romanowo Dolne” (nr 366) - krajobraz o długości około 8 km tworzą dwie wsie sołeckie: Romanowo Górne i Romanowo Dolne. Wsie są usytuowane południkowo, posiadają formę ulicówki, z zachowanym lokacyjnym kształtem rzędówki bagiennej,
- w obszarze krajobrazów zlokalizowanych w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Noteci,
- w obszarze krajobrazów zlokalizowanych w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszcza Notecka,
- w obszarze krajobrazu zlokalizowanego w obrębie Rezerwatu przyrody Źródlika Flinty.

Strefy planistyczne wyznaczone w granicach ww. krajobrazów to strefy w głównej mierze przedstawiające istniejące użytkownie. Dodatkowe zapisy i ograniczenia związane z występowaniem tych krajobrazów uwzględniane będą na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

3.5 Oddziaływanie na klimat akustyczny i promieniowanie pól elektromagnetycznych

Ochrona przed hałasem zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie. W przypadku, gdy nie jest to możliwe należy zastosować techniki pozwalające na obniżeniu hałasu do poziomu dopuszczalnego. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu jest przyporządkowanie danego terenu do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób zagospodarowania.

Tab. 5. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LAeq D i LAeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		LAeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna "A" uzdrowiska	50	45	45	40

	b) Tereny szpitali poza miastem				
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązują na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

³⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

W przypadku przekroczenia akustycznych standardów jakości środowiska na terenach podlegających ochronie akustycznej, należy zastosować skuteczne środki techniczne, technologiczne lub organizacyjne ograniczające emisję hałasu, co najmniej do poziomów dopuszczalnych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Do środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych zalicza się m.in. budowę ekranów akustycznych, czy stosowanie cichych nawierzchni.

W przypadku projektu planu nie przewiduje się realizacji nowych źródeł emisji hałasu o poziomach mogących w sposób znacząco negatywny wpłynąć na kształtowanie klimatu akustycznego na terenie gminy. Wskazane w projekcie strefy komunikacyjne SK obejmują istniejące drogi wojewódzkie, powiatowe oraz tereny kolejowe. Planowane drogi mogą być realizowane w przyszłości w zasięgu każdej ze stref, jednak ze względu na ich docelową

rangę (drogi niższej kategorii charakteryzujące się mniejszym natężeniem ruchu kołowego), nie przewiduje się ich znaczącego wpływu na pogorszenie klimatu akustycznego.

Wyznaczono w planie strefy gospodarcze SP, w obrębie których może zostać zrealizowana zabudowa stanowiąca źródło hałasu przemysłowego. Na tych terenach nie przewiduje się jednak pogorszenia klimatu akustycznego, większość stref została wyznaczona w oparciu o obowiązujące miejscowe plany. Oddziaływanie tego rodzaju obiektów zostało zatem przeanalizowane na etapie sporządzenia mpzp. Pozostałe strefy SP wyznaczono w otoczeniu lasów i pól uprawnych, w odległości od zabudowań, co nie wpłynie negatywnie na jakość życia mieszkańców.

Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich wskazał na wytyczne jakie należy uwzględnić przy realizacji aktów planowania przestrzennego m.in.: obiekty budowlane na pobyt ludzi, należy lokalizować poza zasięgiem uciążliwości dróg (jak: hałas, drgania i wibracje, zanieczyszczenie powietrza), określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska i przepisach szczególnych do tej ustawy, jak np. rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

W granicach gminy Czarnków przebiegają linie kolejowe nr 236 Wągrowiec oraz nr 390 Bzowo Goraj – Czarnków, odcinek Bzowo Goraj – Czarnków. Na ww. odcinkach linii kolejowych obecnie ruch pociągów prowadzony jest sporadycznie. W bezpośrednim sąsiedztwie granicy gminy Czarnków, w sąsiedztwie miejscowości Biernatowo, przebiega również linia kolejowa nr 203 Tczew – Kostrzyn, odcinek Piła Główna - Krzyż o średnim natężeniu ruchu 24 pociągi na dobę, przy czym ruch pociągów towarowych odbywa się sporadycznie (dane z 2023 r.).

Źródłem uciążliwości akustycznych będą przejazdy kolejowo-drogowe znajdujące się na obszarze gminy. Przy przeznaczeniu i zagospodarowaniu terenu działek w sąsiedztwie przejazdów kolejowo-drogowych należy uwzględnić stosowanie na tych przejazdach sygnalizatorów drogowych wyposażonych w urządzenie emitujące sygnał dźwiękowy oraz podawanie przez obsługi pociągów zbliżających się do przejazdu sygnały Rp 1 „Baczność”. Stosowanie sygnałów dźwiękowych, generowanych przez urządzenia na sygnalizatorach oraz podawanie sygnału Rp 1 „Baczność”, może stanowić uciążliwość dla otoczenia.

Na terenie gminy Czarnków zlokalizowana jest następująca infrastruktura techniczna:

1) Sieć elektroenergetyczna przesyłowa:

- napowietrzna linia elektroenergetyczna najwyższych napięć 2 x 400 kV relacji Piła Krzewina – Plewiska wraz z pasem technologicznym o szerokości 70 m (po 35 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym).

2) Sieć elektroenergetyczna dystrybucyjna:

- napowietrzna linia 110 kV relacji GPZ Czarnków Wschód – GPZ Trzcianka (CZK-TRZ) oraz napowietrzna linia 110 kV GPZ Czarnków Wschód – GPZ Czarnków Płyty (CZK-ZPP) wraz z pasem technologicznym o szerokości 22 m (po 11 m po każdej ze stron od osi linii).

Dla terenów w otoczeniu ww. linii wyznaczono strefy otwarte oraz strefę górnictwa.

Na terenie gminy, w strefach otwartych 1-11SO, 151SO oraz w strefie produkcji rolniczej 73SR umożliwiono realizację elektrowni wiatrowych. Z uwagi na powyższe w rozumieniu ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. 2024 poz. 317) obszar o uciążliwości związanej z występowaniem elektrowni wiatrowych wynosi 700 m, i w takiej odległości od budynków mieszkalnych i większej zostały wyznaczone te strefy.

Turbina wiatrowa jest źródłem dźwięku charakteryzującym się kierunkowością, przy czym maksymalna emisja hałasu zachodzi w kierunku zgodnym z kierunkiem wiatru. Uwzględnienie kierunkowości źródła w obliczeniach propagacji dźwięku jest niezbędne w sytuacji, gdy zachodzi potrzeba precyzyjnego określenia poziomów dźwięku na terenie znajdującym się pomiędzy poszczególnymi elektrowniami wchodzącymi w skład farmy wiatrowej. Należy również wziąć pod uwagę fakt, iż poziom mocy akustycznej jest zmienny w czasie i zależy od wielu czynników, m.in.: warunków atmosferycznych, prędkości obrotowej turbiny.

Z badań przeprowadzonych w 2009 r. przez interdyscyplinarny panel doradców naukowych (doktorów medycyny, otolaryngologów, audiologów, akustyków) powołanych przez Amerykańskie oraz Kanadyjskie Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej (American Wind Energy Association – AWEA oraz Canadian Wind Energy Association – CanWEA) jednoznacznie wynika, iż negatywne oddziaływania turbin wiatrowych na zdrowie człowieka nie zostały udowodnione. Ponadto z dokumentu wynikają następujące wnioski:

- dźwięki emitowane przez turbiny wiatrowe nie narażają na utratę słuchu ani jakiegokolwiek inne negatywne skutki zdrowotne u ludzi;
- podstępne dźwięki niskiej częstotliwości oraz infradźwięki emitowane przez turbiny wiatrowe nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzi i nie wywołują negatywnych skutków fizjologicznych;
- niektórzy ludzie mogą odczuwać irytację wywołaną dźwiękami emitowanymi przez turbiny wiatrowe. Irytacja ta nie jest jednostką patologiczną; reakcja ludzi zależy od indywidualnych uwarunkowań, a nie natężenia dźwięku;
- nie ma nic unikalnego w dźwiękach i wibracjach emitowanych przez turbiny wiatrowe.

Szczegółowe oddziaływanie turbin wiatrowych na środowisko zostanie przeanalizowane na etapie sporządzania miejscowych planów. Dopuszczenie w profilu dodatkowym możliwości realizacji elektrowni wiatrowej nie jest gwarancją jej powstania.

3.6 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, świat roślinny i zwierzęcy, obszary chronione, w szczególności obszary Natura 2000

Gmina Czarnków położona jest w granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Noteci, Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszcza Notecka, obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004, obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003, Rezerwatu przyrody Źródlika Flinty wraz z otuliną. Ponadto w granicach gminy występują pomniki przyrody i użytki ekologiczne.

Aktualny akt prawny dla Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Noteci to Rozporządzenie nr 5/98 Wojewody Piłskiego z 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie piłskim (Dz. Urz. Woj. Pił. Nr 13, poz. 83). Rozporządzenie to utraciło moc na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 21). Jednak, zgodnie z art. 7 ustawy z 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody, obszary chronionego krajobrazu utworzone na podstawie dotychczasowych przepisów stały się obszarami chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy. Istnienie tych obszarów zostało również podtrzymane po wejściu w życie nowej ustawy o ochronie przyrody - ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - na podstawie przepisu art. 153, który stanowi, że formy ochrony przyrody utworzone przed wejściem w życie tej ustawy stały się formami ochrony przyrody w rozumieniu niniejszej ustawy. Zatem cytowane rozporządzenie Wojewody Piłskiego zachowało obecnie moc jedynie w zakresie istnienia form ochrony przyrody. Tym samym nie obowiązują zakazy wprowadzone tym rozporządzeniem.

Zgodnie z art. 23. ustawy o ochronie przyrody obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. W projekcie planu ogólnego, na terenach obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Noteci” wyznaczono w głównej mierze strefy otwarte, zakazujące realizacji zabudowy. Wyjątki stanowi istniejąca zabudowa, bądź tereny stanowiące jej uzupełnienie.

Dla obszaru Natura 2000 PLB300003 Nadnoteckie Łęgi plan zadań ochronnych został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003 (Dz. Urz. Woj. 2017 poz. 4760). Przedmiotem ochrony

są następujące gatunki ptaków i ich siedliska: bocian biały, gęś zbożowa, gęś białoczelna, żuraw, derkacz, siewka złota, czajka, kulik wielki, rycyk, podróżniczek.

Dla obszaru Natura 2000 PLH300004 Dolina Noteci plan zadań ochronnych został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy; Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. 2014 poz. 2924). Następnie zmienione zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. 2015 poz. 7256). Przedmiotem ochrony są następujące siedliska przyrodnicze oraz gatunki zwierząt i roślin: Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*; Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. i *Bidention* p.p.; Suche wrzosowiska; Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*); Zmienne wilgotne łąki trzęślicowe; Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne; Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie; Kwaśne buczyny; Żyzne buczyny; Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny; Kwaśne dąbrowy; Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe; Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe; Ciepłolubne dąbrowy; Starodub łąkowy; Wydra; Kumak nizinny; Piskorz; Czerwończyk fioletek.

Projekt planu ogólnego wyznacza strefy planistyczne o profilach funkcjonalnych bezpośrednio związanych z zabudową głównie w sąsiedztwie istniejącej zabudowy. Ustalenia planu nie wpłyną zatem na integralność obszarów Natura 2000 i spójność sieci.

Na obszarze gminy zinwentaryzowano 34 pomniki przyrody. Wśród nich dominują drzewa (102) występujące pojedynczo lub tworzące grupy drzew (łącznie 32 obiekty). Pozostałe obiekty to dwa polodowcowe głazy narzutowe znajdujące się w miejscowości Romanowo Dolne.

W granicy gminy wyznaczono trzy korytarze ekologiczne: Dolina Noteci, Puszcza Notecka – Puszcza Zielonka i Środkowa Dolina Noteci. Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewniają zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach fragmentacji środowiska. Projekt planu w ww. obszarach wyznacza, tam, gdzie to możliwe, strefy otwarte i strefy zieleni i rekreacji, które pozwolą na utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych. Strefy umożliwiające zabudowę wyznaczono zgodnie z obowiązującymi mpzp lub tam, gdzie zabudowa już istnieje lub stanowi uzupełnienie zabudowy istniejącej.

Na terenie gminy Czarnków utworzono pięć użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 17,77 ha, są to Lipowy Gaj, Śródpolna Ostoja oraz trzy użytki ekologiczne bez nazwy. Użytki objęte zostały strefami otwartymi, na których nie dopuszcza się realizacji instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii. Wyjątek stanowi Lipowy Gaj, który został objęty strefą cmentarza (21SC) – użytek obejmuje teren dawnego cmentarza. W związku z powyższym, ustalenia planu nie wpłyną na użytki ekologiczne, pozostaną one w obecnym użytkowaniu.

Rzekę Noteć przepływająca przez gminę włączono do strefy otwartej z zakazem zabudowy. Tereny bezpośrednio przylegające do rzeki również włączono do stref otwartych. Ustalenia planu ogólnego nie będą miały wpływu na zwierzęta i rośliny związane ze środowiskiem wodnym. Tereny wokół rzeki pozostaną w dotychczasowym użytkowaniu.

Wyznaczając strefy planistyczne w planie ogólnym, uwzględniono istniejące uwarunkowania przyrodnicze. Na terenach objętych formami ochrony przyrody uwzględniono istniejącą zabudowę oraz wypełniono luki w obszarach uzupełnień zabudowy.

Poniżej przedstawiono strefy produkcji rolniczej, strefy otwarte, dla których w profilu dodatkowym umożliwiono realizację elektrowni słonecznych, elektrowni wiatrowych oraz biogazowni.

Ze względu na duży obszar gminy oraz w celu uniknięcia nadmiernej fragmentaryzacji terenu, dla większości stref otwartych i stref produkcji rolniczej przyjęto dopuszczenie lokalizacji elektrowni słonecznych, które zostanie ograniczone dla poszczególnych terenów na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W pierwszej kolejności wykluczone zostaną tereny leśne.

symbol	profil dodatkowy
8SO-18SO	teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej
92SO, 93SO	teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej
107SO	teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej
109SO,110SO	teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej

Dopuszczenie lokalizacji elektrowni wiatrowej wynika z obecnie obowiązujących miejscowych planów oraz z wniosków złożonych na etapie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego i obejmuje strefy 65-74SR, 29SR, 126SR, 109SR, 102SR.

Realizacja elektrowni słonecznej spowoduje ograniczenie przestrzeni dla niektórych gatunków zwierząt. Panele na większych przestrzeniach, tworząc elektrownie słoneczne, budowane są przede wszystkim na otwartych terenach pól uprawnych. Wpływ paneli słonecznych na komponenty przyrodnicze, a przede wszystkim ptaki, zależy głównie od lokalizacji inwestycji. Wpływ ten może mieć charakter pośredni (panele słoneczne i ich

eksploatacja mogą spowodować: bezpośrednią utratę siedlisk naturalnych, fragmentację siedlisk i/lub ich modyfikację, zaburzenia związane ze straszeniem przebywających tam gatunków ptaków, głównie poprzez prace przy budowie parku solarnego i utrzymaniu jego późniejszej działalności) i bezpośredni – prawidłowa lokalizacja elektrowni słonecznej (na terenach niewykorzystywanych intensywnie przez ptaki) może przyczynić się paradoksalnie do powstania alternatywnych miejsc żerowania, np. dla łuszczaków (fragmenty trawiaste i krzewy pomiędzy panelami i sektorami) oraz gniazdowania (panele są zakładane na specjalnych stojakach, które mogą być wykorzystywane przez niektóre gatunki do umieszczania gniazd). Nie ma naukowych dowodów na istnienie ryzyka śmiertelności dla ptaków związanych z panelami słonecznych ogniw fotowoltaicznych. Ryzyko środowiskowe przy realizacji elektrowni fotowoltaicznej jest prawdopodobnie podobne do wielu innych wykonanych przez człowieka inwestycji, wykorzystujących płaskie, przeszklone przestrzenie (ekrany akustyczne, szyby wysokich budynków). Lokalizacja elektrowni słonecznych nie musi powodować negatywnego wpływu na populacje ptaków. Przy sprawnym zarządzaniu taką elektrownią jej zlokalizowanie może być korzystne dla ptaków, stanowiąc urozmaicenie krajobrazu. Koszty środowiskowe potencjalnie związane z rozwojem energetyki opartej na wykorzystywaniu fotowoltaiki są niewielkie. Wskazane jest jednak, by w dokumentach składanych przez inwestorów występujących o zezwolenia na budowę położonych w krajobrazie rolniczym zespołów paneli słonecznych, uwzględniany był potencjalny wpływ na ptaki, a także aby realizowany był monitoring porealizacyjny dokumentujący wpływ na populacje ptaków w sezonie lęgowym (weryfikujący ocenę zawartą w raporcie oraz skuteczność zaproponowanych działań minimalizujących). Obecność systemów fotowoltaicznych wiązać się może z wystąpieniem tzw. efektu olśnienia. Zjawisko to wiąże się z chwilowym oślepieniem ptactwa, które spowodowane jest odbiciem światła od powierzchni paneli fotowoltaicznych, co może prowadzić do dezorientacji ptaków. Efekt ten może również powodować utożsamianiem paneli fotowoltaicznych przez ptactwo z powierzchnią wody. Podkreślić należy, iż ogniwa fotowoltaiczne pokryte są powłoką antyrefleksyjną, która zwiększa absorpcję promieniowania słonecznego. Powłoka ta zapobiega również wystąpieniu niepożądanego efektu odbicia światła. Z uwagi na niewysoką konstrukcję planowanej inwestycji ryzyko wystąpienia tzw. efektu olśnienia mogącego spowodować dezorientację ptactwa lub ich kolizję z panelami fotowoltaicznym jest bardzo niskie. W związku z powyższym nie przewiduje się, aby systemy fotowoltaiczne negatywnie wpłynęły na ornitofaunę. Ponadto wpływ na zmniejszenie wystąpienia ryzyka negatywnego oddziaływania systemów fotowoltaicznych na awifaunę może mieć planowanie konstrukcji i konserwacji systemów fotowoltaicznych w terminach nie zakłócających sezonów

rozrodczych ptaków. Aby ograniczyć negatywny wpływ elektrowni słonecznej na zwierzęta należy stosować moduły fotowoltaiczne o powierzchni antyrefleksyjnej, aby zmniejszyć efekt olśnienia co ograniczy negatywne oddziaływanie na ptaki. Na etapie prowadzenia prac ziemnych należy codziennie przed rozpoczęciem prac kontrolować wykopy, a uwięzione w nich zwierzęta niezwłocznie przenosić w bezpieczne miejsca. Sugeruje się wykonać ażurowe ogrodzenie elektrowni bez podmurówki z pozostawieniem min. 0,2 m przerwy między ogrodzeniem a gruntem, aby umożliwić przemieszczanie się mniejszych gatunków zwierząt. Usuwanie roślin, koszenie na terenie farmy solarnej prowadzić należy po 1 sierpnia (zakończenie lęgów i wyprowadzenie młodych przez ptaki). Potencjalnym zagrożeniem w okresie eksploatacji może być spływ zanieczyszczonych wód z terenu farmy solarnej, zwłaszcza w czasie mycia paneli. Dlatego należy do mycia paneli używać płynów niezagrażających środowisku (czysta woda, specyfiki z certyfikatem przyjaznym dla środowiska). W przypadku obsiewu powierzchni biologicznie czynnej zespołu instalacji fotowoltaicznej nie należy używać gatunków roślin obcego pochodzenia. W przypadku gdy na etapie funkcjonowania instalacji fotowoltaicznych planuje się koszenie terenu, to dla ochrony ptaków lęgowych należy planować koszenia poza sezonem lęgowym ptaków, który dla większości gatunków ptaków przypada od 1 marca do 31 lipca, a także okresów migracji ptaków, który dla większości ptaków w Polsce przypada od 15 lutego do końca maja (migracja wiosenna) oraz od 15 sierpnia do końca października (migracja jesienna).

Szczegółowe oddziaływanie elektrowni słonecznych na środowisko zostanie przeanalizowane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Projektowane obiekty i rozwiązania w zakresie infrastruktury technicznej elektrowni wiatrowych nie ingerują znacząco w istniejący stan zagospodarowania i nie zmieniają dotychczasowej podstawowej, rolniczej funkcji terenu. W bezpośrednim sąsiedztwie stref znajdują się tereny upraw rolnych oraz nieużytki i zadrzewienia, lasy. W trakcie prac budowlanych nastąpi usunięcie części szaty roślinnej. Negatywny wpływ na roślinność niską będzie ograniczony do terenu przeznaczonego pod fundament turbiny, plac montażowy oraz drogę dojazdową i nie spowoduje szkód w biocenozie. Prace będą prowadzone szybko i przed okresem wegetacji lub po zbiorach, przez co nastąpi wyeliminowanie zniszczenia plonów. Fundamenty po zakończeniu budowy będą przykryte warstwą ziemi, tak, że będzie możliwe dalsze prowadzenie upraw polowych.

Większość badań wskazuje, że śmiertelność ptaków w wyniku zderzenia z łopatami wirnika jest zwykle niewielka, ale jednocześnie bardzo zróżnicowana i przeciętnie waha się od 0,01 do 23 ptaków w ciągu roku na turbinę. Ptaki lecą zazwyczaj na wysokości powyżej

150 m, czyli wyższej niż najczęściej stawiane elektrownie. Należy jednak pamiętać, że ptaki rozpoczynając wędrówkę, zanim osiągną odpowiedni pułap wysokości, lecą na znacznie niższej wysokości. Z drugiej strony studiując tor lotu ptaków zaobserwowano, że niektóre gatunki ptaków potrafią omijać turbiny w odległości od 100 do 3000 m przed nimi. Amerykański Kongres zlecił opracowanie raportu Krajowej Radzie ds. Badań (National Research Council - NRC). Wyniki przeprowadzonych badań potwierdzają tezę, iż wpływ odpowiednio zlokalizowanych farm wiatrowych na ptaki jest znikomy w porównaniu do wpływu, jaki na ptaki ma ogólnie działalność ludzka. Raport wskazuje, iż farmy wiatrowe mogą mieć niewielki wpływ na środowisko w skali lokalnej lub regionalnej, jednakże nie znaleziono żadnych dowodów na to by śmiertelność ptaków spowodowana przez turbiny wiatrowe w jakimkolwiek stopniu przyczyniała się do zmian w populacji ptaków na terenie Stanów Zjednoczonych. Poniżej przedstawiono przyczyny śmierci ptaków na 10.000 przypadków:

• Wieże telekomunikacyjne	250
• Pestycydy	700
• Pojazdy	700
• Linie wysokiego napięcia	850
• Inne formy działalności człowieka	1000
• Koty	1000
• Budynki	5500

Uważa się, że elektrownie wiatrowe mogą mieć następujący negatywny wpływ na awifaunę:

- mogą odstraszać ptaki powodując efekt bariery,
- mogą przyczyniać się do kolizji ptaków z łopatomy wirnika,
- duże obszary pokryte instalacjami mogą powodować wydłużenie tras migracji ptaków.

Ważnym kryterium przy ocenie oddziaływania farm wiatrowych na nietoperze jest analiza warunków lokalnych – siedlisk, obszarów chronionych oraz innych inwestycji. W przypadku analizy siedlisk największą uwagę należy zwrócić na obecność struktur najczęściej wykorzystywanych przez nietoperze: lasów, zadrzewień, alei i szpalerów drzew, zbiorników i cieków wodnych. Poniżej podano minimalne odległości od wyżej wymienionych obiektów,

przy czym kluczową rolę w ocenie odległości powinny odgrywać wyniki badań przedrealizacyjnych, które pozwalają oszacować możliwe oddziaływanie.

Nie należy stawiać elektrowni wiatrowych:

- we wnętrzu lasów i niebędących lasem skupień drzew;
- w odległości mniejszej niż 200 m od granic lasów i niebędących lasem skupień drzew o powierzchni 0,1 ha lub większej;
- w odległości mniejszej niż 200 m oraz brzegów zbiorników i cieków wodnych wykorzystywanych przez nietoperze;
- na obszarach Natura 2000 chroniących nietoperze lub w ich sąsiedztwie – w odległości mniejszej niż 1 km od znanych kolonii rozrodczych i zimowisk nietoperzy z gatunków będących przedmiotem ochrony na danym obszarze;
- na obszarach, na których w regionalnych lub lokalnych opracowaniach dotyczących potencjalnych lokalizacji elektrowni wiatrowych wykluczono ich lokalizację ze względu na stwarzane zagrożenia dla nietoperzy.

Dolina Noteci, przebiegająca przez gminę z zachodu w stronę północną, jest obszarem, gdzie licznie występują różne gatunki ptaków. Tereny przeznaczone pod elektrownie wiatrowe zlokalizowane są we wschodniej i południowo-wschodniej części gminy, w znacznej odległości od rzeki. Strefy te nie będą zatem stanowiły zagrożenia dla ptaków migrujących wzdłuż Noteci.

Szczegółowy wpływ elektrowni wiatrowych na środowisko zostanie przeanalizowany na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

3.7 Oddziaływanie na zdrowie ludzi i dziedzictwo kulturowe

Projekt planu ogólnego obejmuje swoim zasięgiem obiekty objęte ochroną konserwatorską, w tym obiekty wpisane do rejestru zabytków. Zapisy planu ogólnego w sposób ogólny odnoszą się do ochrony dziedzictwa kulturowego znajdującego się na obszarze opracowania (wyłącznie poprzez ustalenia wskaźników zabudowy i wyznaczania odpowiednich profili funkcjonalnych stref planistycznych). Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków w piśmie nr Pi-WN/WA.5150.1591.2.2024 r. z dnia 24.07.2024 r. wskazuje na wytyczne jakie należy uwzględnić przy realizacji aktów planowania przestrzennego – wytyczne przedstawiono w rozdziale 3.8 załącznika nr 1 do uzasadnienia niniejszego planu.

Jednocześnie zapisane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne nie powinny powodować uciążliwości oddziałujących na nieruchomości sąsiednie, przez co zapewniony jest rozwój z poszanowaniem zasad kształtowania ładu przestrzennego i wartości historycznych.

3.8 Oddziaływanie na dobra materialne

Podczas realizacji ustaleń projektu planu nie przewiduje się negatywnego wpływu na dobra materialne należące do osób trzecich. Wszelkie prace związane z realizacją nowych inwestycji nie będą wykraczać poza granice działek, do których inwestor posiada tytuł prawny.

3.9 Ryzyko wystąpienia poważnych awarii, bezpieczeństwa mienia

Ustalone strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego zapewniają ograniczenie ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko istniejących i projektowanych funkcji.

W celu ograniczenia wystąpienia ryzyka należy na późniejszych etapach planowania ograniczyć możliwość realizacji inwestycji mogących mieć negatywny wpływ na środowisko oraz należy stosować się do zakazów, nakazów i ograniczeń w zabudowie związanych lokalizacją infrastruktury technicznej.

Na terenie gminy Czarnków zlokalizowana jest następująca infrastruktura techniczna:

1. Sieć elektroenergetyczna przesyłowa:
  - napowietrzna linia elektroenergetyczna najwyższych napięć 2 x 400 kV relacji Piła Krzewina – Plewiska wraz z pasem technologicznym o szerokości 70 m (po 35 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym).
2. Sieć elektroenergetyczna dystrybucyjna:
  - napowietrzna linia 110 kV relacji GPZ Czarnków Wschód – GPZ Trzcianka (CZK-TRZ) oraz napowietrzna linia 110 kV GPZ Czarnków Wschód – GPZ Czarnków Płyty (CZK-ZPP) wraz z pasem technologicznym o szerokości 22 m (po 11 m po każdej ze stron od osi linii).
3. Sieć gazowa przesyłowa:
  - sieć gazowa DN 80 odgałęzienie Czarnków, rok budowy 1985, o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 MPa ze strefą kontrolowaną o szerokości 30 m (po 15 m po każdej ze stron od osi gazociągu).
4. Sieć gazowa dystrybucyjna:
  - gazociągi średniego i niskiego ciśnienia, wykonane z PE.

Wyznaczając strefy planistyczne w planie ogólnym, uwzględniono istniejące uwarunkowania wynikające z lokalizacji infrastruktury technicznej. Dla terenów większych niż 5000 m² wyznaczono strefę infrastrukturalną. Dla pozostałych terenów, w każdej strefie planistycznej istnieje możliwość realizacji infrastruktury technicznej. Uwzględniono również wytyczne wskazane przez Enea Operator w zakresie sieci elektroenergetycznej dystrybucyjnej, Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A w zakresie sieci gazociągowej przesyłowej oraz Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. w zakresie sieci gazociągowej dystrybucyjnej.

Wytyczne przedstawiono poniżej jako ogólne wskazówki przy realizacji aktów planowania przestrzennego.

Sieć elektroenergetyczna przesyłowa:

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. w Poznaniu w piśmie nr DE-DSP-DUP-WFP.7111.559.2024.2 z dnia 03.07.2024 r. wskazały wytyczne, jakie należy uwzględnić przy realizacji aktów planowania przestrzennego:

- 1) W granicach pasów technologicznych linii elektroenergetycznej najwyższych napięć 2 x 400 kV relacji Piła Krzewina – Plewiska, należy wprowadzić ograniczenia w zagospodarowaniu terenu tj. zakaz budowy budynków mieszkalnych, budynków zamieszania zbiorowego i budynków użyteczności publicznej.
- 2) W przypadku wyznaczania terenów przeznaczonych pod odnawialne źródła energii (OZE) wnioskuje się o wprowadzenie w aktach planowania przestrzennego poniższych zapisów:
  - a) dla lokalizacji farm wiatrowych w sąsiedztwie linii przesyłowych, minimalna odległość turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej, określona jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (krańców łopat turbiny) od osi trasy napowietrznego odcinka linii elektroenergetycznej, wynosi pięciokrotność średnicy koła (5xd) zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej,
  - b) dla lokalizacji farm wiatrowych w sąsiedztwie linii przesyłowych, minimalna odległość turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej, określona jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (krańców łopat turbiny) od osi trasy napowietrznego odcinka linii elektroenergetycznej, wynosi trzykrotność średnicy koła (3xd) zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej, jedynie w przypadku wyposażenia przewodów odgromowych wszystkich przęseł linii znajdujących się w tej odległości w czynną ochronę przeciwdrganiową,
  - c) lokalizacja urządzeń i obiektów farm fotowoltaicznych w pasie technologicznym linii

przesyłowych dopuszczalna jest poza obszarami:

- wokół słupów w kształcie koła o promieniu, co najmniej równym wysokości słupa oraz w obszarze pomiędzy słupami wzdłuż osi linii, w pasie o szerokości równej odległości pomiędzy skrajnymi przewodami, powiększonej o 5 m w każdą stronę,
  - na załomach trasy linii, na przedłużeniu osi linii, zostanie pozostawiony niezabudowany pas, którego długość liczona jest od fundamentów słupa po przedłużeniu osi trasy linii będzie równa potrójnej wysokości słupa, a szerokość równa odległości pomiędzy skrajnymi przewodami, powiększonej o 5 m w każdą stronę.
- 3) Lokalizacja pozostałych obiektów i urządzeń budowlanych (związanych np. z działalnością gospodarczą lub rekreacyjną, zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem) w pasie technologicznym elektroenergetycznej linii najwyższych napięć 400 kV musi uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych.
- 4) Dopuszcza się budowę elektroenergetycznej linii wielotorowej, wielonapięciowej po trasie istniejącej linii elektroenergetycznej.
- 5) Dopuszcza się odbudowę, rozbudowę, przebudowę i nadbudowę istniejącej linii oraz linii, która w przyszłości zostanie ewentualnie wybudowana na jej miejscu. Realizacja tych inwestycji po trasie istniejącej linii nie wyłącza możliwości rozmieszczania słupów oraz podziemnych, naziemnych lub nadziemnych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z linii w innych niż dotychczasowych miejscach.

Sieć elektroenergetyczna dystrybucyjna:

Enea Operator w piśmie nr RR/DC/WEO24P128236K2400201292 z dnia 05.07.2024 r. wskazał wytyczne, jakie należy uwzględnić przy realizacji aktów planowania przestrzennego.

Na terenach objętych aktem planowania przestrzennego:

1. W zależności od prognozowanego zapotrzebowania na moc należy przewidzieć miejsce pod budowę nowych stacji elektroenergetycznych SN (w tym stacji SN/nn) wraz z dojazdem do nich bezpośrednio od strony drogi publicznej bez określania wymogu linii zabudowy oraz umożliwić lokalizację nowych linii elektroenergetycznych WN, SN i nn dla zasilania nowych obiektów.
2. Należy zachować lokalizację istniejącej sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej oraz uwzględnić wynikające z jej istnienia obostrzenia w zagospodarowaniu terenu. Wzdłuż przebiegu istniejących i planowanych linii elektroenergetycznych będących częścią

sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej uwzględnić pasy technologiczne (pasy ochrony funkcyjnej) w obrębie tychże linii. Należy wyznaczyć pasy technologiczne wzdłuż istniejących i projektowanych linii elektroenergetycznych dystrybucyjnych, w poziomie nie mniejsze niż:

- dla linii napowietrznych WN – 110 kV: 22 m (po 11 m po każdej ze stron osi linii),
- dla linii napowietrznych SN – 15 kV: 14 m (po 7 m po każdej ze stron od osi linii),
- dla linii napowietrznych nn – 0,4 kV: 7 m (po 3,5 m po każdej ze stron od osi linii),
- dla linii kablowych SN i nn – 0,4 kV: 0,5 m (po 0,25 m po każdej ze stron od osi linii).

Utworzenie pasów technologicznych wzdłuż linii nie powoduje wyłączenia terenu z zagospodarowania, jedynie może wprowadzać ewentualne obostrzenia. W pasach technologicznych obowiązuje w szczególności zakaz sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym, w tym obowiązuje szerokość pasa wycinki podstawowej drzew na trasie linii wg. przepisów odrębnych. Pasy technologiczne linii napowietrznej 110 kV i 15 kV uwidocznione są dodatkowo w części graficznej dokumentu. Pasy technologiczne nie są równoznaczne z pasami określanymi na potrzeby ustanawiania służebności przesyłu, które wyznacza się w oparciu o inne przepisy.

3. W przypadkach:

- a) projektowania zmian zagospodarowania terenu w pasach technologicznych,
- b) planowania robót budowlanych w odległości liczonej w poziomie do skrajnych przewodów lub toru kabla, mniejszej niż:
  - 15 m dla linii napowietrznych WN – 110 kV,
  - 5 m dla linii napowietrznych SN – 15 kV,
  - 3 m dla linii napowietrznych nn – 0,4 kV,
  - 2,5 m dla linii kablowych SN, nn,należy dokonywać uzgodnień branżowych z właścicielem tych linii w szczególności w przypadkach planowania budowy, przebudowy lub remontu obiektu.

4. Wszystkie obiekty przewidziane do budowy, przebudowy lub remontu w zbliżeniu lub na skrzyżowaniu z infrastrukturą techniczną elektroenergetyczną podlegają przepisom odrębnym.

5. Dopuszcza się budowę nowej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej oraz przebudowę, remont i utrzymanie istniejącej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej, na podstawie przepisów odrębnych. Umożliwia się budowę nowej oraz rozbudowę, przebudowę i remont istniejącej infrastruktury technicznej

elektroenergetycznej dystrybucyjnej z zastosowaniem:

- linii elektroenergetycznych WN, SN i nn wraz z przyłączami w wykonaniu kablowym i/lub napowietrznym,
  - stacji elektroenergetycznych WN (w tym stacji 110 kV/SN) i SN (w tym stacji SN/nn) w wykonaniu wewnętrznym i/lub napowietrznym.
6. Planowane kubaturowe stacje elektroenergetyczne (w tym stacje transformatorowe SN/nn) będące własnością OSD są realizowane jako obiekty naziemne, wolnostojące. Nieprzekraczalna linia zabudowy, minimalna powierzchnia działki, szerokość frontu działki, wyznaczenie miejsc postojowych nie dotyczą istniejących i planowanych obiektów infrastruktury technicznej elektroenergetycznej.
  7. Dopuszcza się prawo do podziału istniejących działek celem wydzielenia terenów dla lokalizacji stacji elektroenergetycznych wraz z możliwością wprowadzenia do stacji linii elektroenergetycznych zgodnie z przepisami odrębnymi.
  8. Dopuszcza się lokalizację stacji elektroenergetycznych na terenach o innym przeznaczeniu wraz z możliwością wprowadzenia do stacji linii elektroenergetycznych zgodnie z przepisami odrębnymi.
  9. Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się z planowanej, budowlanej, przebudowanej, remontowanej i istniejącej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej na podstawie przepisów odrębnych.
  10. Zapewnia się swobodny dostęp i dojazd do infrastruktury technicznej elektroenergetycznej, w tym stacji elektroenergetycznych, linii elektroenergetycznych oraz konstrukcji wsporczych (słupów) w celu przeprowadzania prac eksploatacyjnych lub usuwania awarii.
  11. Przy lokalizacji nowych instalacji fotowoltaicznych należy zapewniać w trakcie budowy, użytkowania/eksploatacji zachowanie odległości od osi linii elektroenergetycznej, będącej częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej. Wyznacza się odległości lokalizacji poszczególnych instalacji fotowoltaicznych od istniejących i projektowanych linii elektroenergetycznych dystrybucyjnych, w poziomie nie mniejsze niż:
    - dla linii napowietrznych WN – 110 kV: 11 m po każdej ze stron osi linii,
    - dla linii napowietrznych SN – 15 kV: 7 m po każdej ze stron od osi linii,
    - dla linii napowietrznych nn – 0,4 kV: 3,5 m po każdej ze stron od osi linii,
    - dla linii kablowych SN i nn – 0,4 kV: 0,7 m po każdej ze stron od osi linii.

W przypadku kilku linii kablowych prowadzonych równolegle obok siebie, pas technologiczny liczy się 1,5 m dla WN lub 0,7 m dla SN od osi skrajnej linii.

W pasach technologicznych obowiązuje w szczególności zakaz sytuowania instalacji fotowoltaicznej, sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym, w tym obowiązuje szerokość pasa wycinki podstawowej drzew na trasie linii wg. przepisów odrębnych. Pasy technologiczne linii napowietrznych uwidocznione są dodatkowo w części graficznej dokumentu. Pasy technologiczne nie są równoznaczne z pasami określanymi na potrzeby ustanawiania służebności przesyłu, które wyznacza się w oparciu o inne przepisy.

12. Przy lokalizacji nowych jednostek (turbin) zespołów elektrowni wiatrowych należy zapewniać zachowanie odległości od skrajnych przewodów napowietrznych linii elektroenergetycznych, będących częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej. Wyznacza się odległości lokalizacji poszczególnych turbin wiatrowych od istniejących i projektowanych linii elektroenergetycznych dystrybucyjnych, w poziomie nie mniejsze niż:

- 10,0 m od osi linii nn-0,4 kV jednotorowej do średnicy koła wiatrakowego;
- 12,5 m od osi linii SN-15 kV (20 kV) jednotorowej do średnicy koła wiatrakowego;
- 12,5 m od osi linii nn-0,4 kV wielotorowej do średnicy koła wiatrakowego;
- 15,0 m od osi linii SN-15 kV (20 kV) wielotorowej do średnicy koła wiatrakowego;
- 3 x średnica koła wiatrakowego od skrajnego przewodu linii o napięciu 110 kV nieposiadającej specjalnych amortyzatorów do tłumienia drgań do średnicy koła wiatrakowego;
- średnica koła wiatrakowego od skrajnego przewodu linii o napięciu 110 kV posiadającej specjalne amortyzatory do tłumienia drgań do średnicy koła wiatrakowego”.

Sieć gazociągowa przesyłowa

Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A pismem nr OD-DL.402.347.2024.2 z dnia 09.07.2024 r. wskazał wytyczne, jakie należy uwzględnić przy realizacji aktów planowania przestrzennego.

Plany lokalizacji obiektów budowlanych i terenowych w sąsiedztwie gazociągów podlegają ograniczeniom wskazanym w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (zwane dalej „Rozporządzeniem” Dz.U. z 2013 r., poz. 640). Szerokość strefy kontrolowanej gazociągu, zgodnie z Rozporządzeniem, zależy od roku jego budowy

(wydania pozwolenia na budowę), średnicy, ciśnienia nominalnego oraz rodzaju obiektu lokalizowanego w jego sąsiedztwie.

Zgodnie z zapisami załącznika nr 2 Rozporządzenia (określającymi szerokości strefy kontrolowanej gazociągu wybudowanego przed 12.12.2001 r.) dla gazociągu: DN 80 odgałęzienie Czarnków, rok budowy 1985, obowiązuje strefa kontrolowana zmniejszona o maksymalnym zasięgu 30,0 m (tj. 15,0 m na stronę gazociągu od jego osi). Szerokość strefy kontrolowanej dla wybranych rodzajów obiektów terenowych podane są w tabeli nr 1 załącznika nr 2 Rozporządzenia. Przepisy Rozporządzenia dopuszczają jednocześnie zmniejszenie wymienionych w załączniku szerokości stref kontrolowanych pod warunkiem spełnienia określonych wymagań technicznych. Dla gazociągów, dla których obowiązuje strefa kontrolowana zmniejszona wszystkie obiekty terenowe, których szerokość strefy kontrolowanej wynikającej z Rozporządzenia jest większa niż szerokość strefy kontrolowanej zmniejszonej, tj. 30,0 m dla gazociągu DN 80 odgałęzienie Czarnków, można lokalizować względem gazociągu w odległościach nie mniejszych niż połowa szerokości strefy zmniejszonej, tj. 15,0 m, natomiast obiekty, których szerokości strefy kontrolowanej jest mniejsza niż szerokość strefy kontrolowanej zmniejszonej można zlokalizować względem gazociągu w odległościach wynikających z obowiązującego Rozporządzenia.

Uzgodniony przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki Plan Rozwoju GAZ-SYSTEM S.A. na lata 2024 – 2033 nie zakłada realizacji zadań inwestycyjnych na przedmiotowym terenie.

W przypadku planów realizacji zamierzeń inwestycyjnych w obszarze strefy kontrolowanej zachodzi konieczność ich szczegółowego uzgodnienia u Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Poznaniu.

Sieć gazociągowa dystrybucyjna

Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. pismem nr PSGPO.RODZ.422.1.104.366.24 z dnia 05.07.2024 r. wskazała wytyczne, jakie należy uwzględnić przy realizacji aktów planowania przestrzennego.

Szerokość stref kontrolowanych, zgodnie z Dz.U. z dnia 04.06.2013 r., poz. 640, Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26.04.2013 r. określa załącznik nr 2 tabela 3. W strefach kontrolowanych Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Poznaniu zobowiązana jest monitorować wszelkie działania, które mogłyby spowodować uszkodzenie gazociągu lub mieć inny negatywny wpływ na jego użytkowanie i funkcjonowanie. W strefach tych nie należy wznosić obiektów budowlanych, urządzać stałych składów i magazynów oraz

podejmować działań mogących spowodować uszkodzenia gazociągu podczas jego użytkowania.

Ponadto przy scalaniu lub podziale nieruchomości gruntowych lub działek objętych planem należy przewidzieć dostępność infrastruktury technicznej. W strefie kontrolowanej istniejących gazociągów dopuszcza się budowę nowych sieci gazowych. W strefach kontrolowanych nie mogą rosnąć drzewa w odległości mniejszej niż 2,0 m od gazociągów o średnicy do 300 włącznie, licząc od osi gazociągu do pni drzew. Wszelkie prace w strefach kontrolowanych mogą być prowadzone tylko po wcześniejszym uzgodnieniu sposobu ich wykonania z właściwym operatorem sieci gazowej, czyli PSG Sp. z o.o. Oddział w Poznaniu.

Podkreślić należy, iż skoro przepisy prawa nakazują uwzględnianie w uchwalanych aktach planowania przestrzennego lokalizacji gazociągów, jako inwestycji celu publicznego, to konsekwencją tego obowiązku jest również obowiązek zawarcia w tymże planie opartych na przepisach prawa postanowień wskazujących na ograniczenia w korzystaniu z terenu wokół tych gazociągów. Postanowienia te mogą przybrać postać wyraźnego przytoczenia wspomnianych powyżej zakazów, bądź też takiego określenia przeznaczenia terenów wchodzących w skład strefy kontrolowanej gazociągu, które pozostanie w zgodzie z ww. zakazami.

W związku z powyższym proponuje się, aby w sporządzanych aktach planowania przestrzennego, na których zlokalizowane są gazowe sieci dystrybucyjne:

- planować zieleń miejską izolacyjną, itp. o szerokości odpowiadającej ograniczeniom w budowie obiektów i w prowadzeniu działalności gospodarczej nad gazociągami,
- w przypadkach, kiedy gmina nie może przeznaczyć pasa gruntu nad gazociągami na zieleń lub pozostawić dotychczasowego jego przeznaczenia (nie zagrażającego naruszeniom zakazów obowiązujących w strefie kontrolowanej gazociągu) – zamieszczać w postawianiach aktów planowania przestrzennego informację o:
  - występujących ograniczeniach w zabudowie i zagospodarowaniu, dla właścicieli działek i zachowaniu wymaganych szerokości stref kontrolowanych dla gazociągów wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia, zgodnie z przepisami Prawa budowlanego i aktami wykonawczymi,
  - ograniczeniu praw właścicieli gruntów w strefie kontrolowanej dla gazociągów poprzez zagwarantowanie dostępności do infrastruktury dla służb eksploatacyjnych PSG Oddział w Poznaniu.

Polska Spółka Gazownictwa Oddział w Poznaniu wnioskuje również o uwzględnienie w aktach planowania przestrzennego następujących zapisów:

1. Zaopatrzenie w gaz przewiduje się z sieci gazowej.

2. Dopuszczenie przebudowy, rozbudowy, remontu i likwidacji istniejących oraz budowy nowych sieci gazowych.
3. Ustalenie minimalnej średnicy sieci gazowych: 25 [mm].
4. Zachowanie ograniczeń wynikających z przebiegu sieci gazowej, zgodnie z przepisami odrębnymi.
5. Zgodne z przepisami wynikającymi z Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz.U. 2013 poz. 640) oraz norma PN-91/M-34501 ustala się strefy kontrolowane dla istniejących lub nowych sieci gazowych. W strefach kontrolowanych nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów magazynów, sadzić drzew i krzewów oraz podejmować działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji. Ponadto przy scalaniu lub podziale nieruchomości gruntowych lub działek objętych planem należy przewidzieć dostępność do infrastruktury technicznej.
6. W strefie kontrolowanej istniejących gazociągów dopuszcza się budowę nowych sieci gazowych.

Ponad powyższe, zaopatrzenie w gaz ziemny może być realizowane poprzez budowę dystrybucyjnej sieci gazowej pod warunkiem spełnienia warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia, na zasadach określonych przez operatora systemu dystrybucyjnego, zgodnie z przepisami wynikającymi z Ustawy Prawo Budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. 1994 nr 89 poz. 414 wraz z późniejszymi zmianami) oraz Ustawy Prawo Energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 54 poz. 348 wraz z późniejszymi zmianami).

Proces przyłączeniowy, uwzględniający rozbudowę sieci celem przyłączenia poszczególnych obiektów, należy realizować zgodnie z warunkami przyłączenia sieci gazowej wydanymi przez operatora sieci i dalej umów o przyłączenie do sieci gazowej.

Polska Spółka Gazownictwa na terenie gminy Czarnków dystrybuuje gaz ziemny wysokometanowy (grupy E), w miejscowości Osuch. Stopień gazyfikacji gminy wynosi 0,09%.

Na terenie gminy Czarnków znajdują się następujące cmentarze czynne:

- Huta - cmentarz komunalny z domem przedpogrzebowym,
- Gębice - cmentarz parafialno-komunalny z komunalnym domem przedpogrzebowym,
- Jędrzejewo - cmentarz komunalny z domem przedpogrzebowym,
- Kuźnica Czarnkowska - cmentarz parafialny z komunalnym domem

przedpogrzebowym,

- Sarbka - cmentarz komunalny z domem przedpogrzebowym,
- Radosiew - cmentarz komunalny,
- Romanowo Dolne - cmentarz komunalny z domem przedpogrzebowym,
- Romanowo Górne - cmentarz komunalny z domem przedpogrzebowym,
- Walkowice - cmentarz parafialny z domem przedpogrzebowym,
- Zofiowo - cmentarz parafialny.

Dla terenów czynnych cmentarzy występujących w granicach administracyjnych gminy Czarnków obowiązują wokół odpowiednie strefy ochronne - sanitarne (50 m oraz 150 m), dla których obostrzenia w zakresie zabudowy wynikają z przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r. nr 52 poz. 315) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz. U. z 2008 r. Nr 48, poz. 284). Wyznaczając strefy planistyczne w planie ogólnym, uwzględniono istniejące tereny cmentarzy czynnych oraz zabytkowych. Wyznaczono dla nich strefę cmentarzy. Na dalszym etapie planistycznym (sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub zmiany obowiązujących planów) należy uwzględnić ograniczenia wynikające z ww. rozporządzeń.

Wyznaczając strefy planistyczne w planie ogólnym uwzględniono obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Tam, gdzie było to możliwe wprowadzono strefy otwarte. Na pozostałych terenach istniała konieczność uwzględnienia przeznaczenia terenów w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz uwzględnienia istniejącej zabudowy.

4. Ocena rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i ustaleń zawartych w projekcie planu

4.1 Zgodność projektu z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi

Projekt planu ogólnego wskazuje rozwiązania zagospodarowania obszaru, które oparte są na uwarunkowaniach środowiska analizowanego terenu. Realizacja ustaleń projektu planu powinna być zgodna z cechami i stanem poszczególnych komponentów środowiska naturalnego.

4.2 Zgodność z obowiązującymi przepisami prawa

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w planie ogólnym należy zapewnić warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska m.in. poprzez uwzględnienie konieczności ochrony wód, gleb, ziemi, ochronę walorów krajobrazowych środowiska, ochronę powietrza, ochronę przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi. Projekt planu, dla którego sporządzana jest niniejsza prognoza, spełnia te warunki poprzez wprowadzania odpowiednich stref planistycznych oraz poprzez ustalone wskaźniki zabudowy.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w planach ogólnych muszą być uwzględnione cele ochrony przyrody m.in. zachowanie różnorodności biologicznej, utrzymanie stabilności ekosystemów, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków flory i fauny wraz z ich siedliskami, ochrona zieleni.

Ustalenia analizowanego projektu planu ogólnego nie powinny negatywnie wpływać na gatunki oraz siedliska przyrodnicze występujące w obszarze gminy Czarnków lub w jego sąsiedztwie. Analizowany projekt planu ogólnego realizuje inne cele ustawy o ochronie przyrody poprzez m.in.: zachowanie strefy otwartej czy stref zieleni i rekreacji tam, gdzie jest to możliwe.

Ponadto należy mieć na uwadze, że każda ze stref planistycznych w swoim profilu podstawowym zawiera tereny zieleni urządzonej, a w strefach dodatkowych tereny zieleni naturalnej, lasu, wód.

4.3 Cele ochrony środowiska ustawione na szczeblu krajowym, międzynarodowym i wspólnotowym

Praktycznie wszystkie dokumenty poruszające problematykę ochrony środowiska przyrodniczego na szczeblu wspólnotowym i krajowym wywodzą się z kilku dokumentów międzynarodowych. Obecnie za najważniejszą zasadę prowadzenia polityk i działań

na różnych szczeblach administracyjnych oraz w różnych sektorach gospodarki uważa się zasadę zrównoważonego rozwoju, która sformułowana została na Konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” w Rio de Janeiro w 1992 roku (Konwencja o różnorodności biologicznej).

Innym ważnym dokumentem o charakterze międzynarodowym jest Agenda XXI – Globalny Program Działania na XXI wiek, który powstał w wyniku dyskusji nad podstawowymi wyzwaniami współczesnego świata. II część pt. „Ochrona i zarządzanie zasobami przyrody” stanowi najistotniejszą część przedmiotowego dokumentu odnoszącą się do problematyki ochrony środowiska. Składa się ona z 14 rozdziałów traktujących o potrzebach badań środowiska, zapobieganiu zagrożeniom, zwalczaniu negatywnych zjawisk w środowisku, ochronie zasobów środowiska, bezpiecznym gospodarkom itd.

Zaznaczyć należy, że Polska podpisała wiele dokumentów o charakterze międzynarodowym dotyczącym problematyki ochrony środowiska. Wymień należy tu m.in. Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Nowy Jork, 9 maja 1992 r.) czy Konwencję w sprawie transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości (Genewa, 13 listopad 1979 r.).

Unia Europejska wyraża swoją troskę o środowisko przyrodnicze poprzez podejmowanie szeregu uchwał, rozporządzeń i dyrektyw unijnych. Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- Uchwałę 87/C 328/01 z dnia 19 października 1987 r. Rady Wspólnot Europejskich i przedstawicieli rządów państw członkowskich uczestniczących w pracach Rady w sprawie kontynuacji i wdrożenia polityki Wspólnoty Europejskiej i programu działania w dziedzinie ochrony środowiska,
- Rozporządzenie Rady 1210/90/EWG z dnia 7 maja 1990 roku w sprawie utworzenia Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska oraz sieci informacji i obserwacji,
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (Dz.U.UE.L.2008.152.1),
- Rozporządzenie Rady 3254/92/EWG/ z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie działań Wspólnoty w zakresie ochrony przyrody,
- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Zaznaczyć należy, że wraz z wejściem Polski do Unii Europejskiej na wszystkie krajowe akty prawne nałożony został obowiązek dostosowania do prawa unijnego. Mimo,

że większość przepisów polskiego prawa została już dostosowanych, to proces ten nie został jeszcze zakończony.

Podkreślić należy również fakt, że oceniając w projektowanym dokumencie realizację celów oraz sposobów ochrony środowiska w odniesieniu do prawa krajowego, zostaje jednocześnie spełniony warunek oceny w odniesieniu do szczebla międzynarodowego (bo dokumenty te są w swojej istocie bardzo ogólne) oraz wspólnotowego (bo zawiera swoje odpowiedniki w prawie polskim).

Wszystkie dokumenty prawne w Polsce odnosić się muszą do Konstytucji Rzeczypospolitej Polski przyjętej w 1997 roku - najważniejszego dokumentu prawnego w Polsce. W art. 5 Konstytucji stwierdzono, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Ponadto w niniejszym dokumencie ustala się ochronę środowiska jako obowiązek m.in. władz publicznych, które poprzez swoją politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

Ze względu na przynależność do Unii Europejskiej Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska. Zadania priorytetowe to przede wszystkim: przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Tworząc zapisy planu miejscowego należy uwzględniać cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej. Należą do nich m.in.:

- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L 26/1 z 28.01.2012),
- dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych

planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),

- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 334/17 z 17.12.2010).

Ponadto są to ustalenia wynikające z szeregu konwencji międzynarodowych, a szczególnie z konferencji ONZ w Rio de Janeiro z 1992 r. zawartych w ramowej konwencji w sprawie zmian klimatu. Działania na rzecz ochrony krajobrazu określa m.in. Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r., nr 14 poz. 98).

Zrównoważony rozwój stanowi podstawę działań polegających na kształtowaniu polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego poprzez opracowywanie dokumentów planistycznych jakim jest m.in. plan miejscowy. Projektowany dokument, poprzez uwzględnienie wymogów zrównoważonego rozwoju, jest zgodny z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym.

Podkreślić należy również fakt, że oceniając w projektowanym dokumencie realizację celów oraz sposobów ochrony środowiska w odniesieniu do prawa krajowego, zostaje jednocześnie spełniony warunek oceny w odniesieniu do szczebla międzynarodowego (bo dokumenty te są w swojej istocie bardzo ogólne) oraz wspólnotowego (bo zawiera swoje odpowiedniki w prawie polskim).

Najważniejszym dokumentem poruszającym problem ochrony środowiska w Wielkopolsce jest Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030. Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu jest realizacja przez Województwo Wielkopolskie polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program ma stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem łączącą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu wojewódzkim.

Ponadto nadmienić należy, że ustalenia projektu planu są zgodne z założeniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, Wielkopolska 2020+, który jest jednym z podstawowych dokumentów wyznaczających kierunki rozwoju regionu. Dokument ten określa politykę przestrzenną, docelową strukturę funkcjonalno-przestrzenną regionu oraz działania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Plan województwa wypełnia poziom pośredni pomiędzy koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju a studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

przestrzennego gmin. Dokument ten, wspólnie ze strategią, stanowi integralny element systemu planowania rozwoju regionu, pełniąc rolę koordynacyjną wobec wszystkich podejmowanych przedsięwzięć.

Przy opracowaniu projektu planu uwzględniono cele ochrony środowiska ustanowione na wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Zawarte one zostały m.in. w takich dokumentach jak:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (Uchwała Nr V/70/19 z 25 marca 2019 roku w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania);
- Strategia rozwoju gminy Czarnków na lata 2021-2028;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarnków ze zmianami;
- Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2024, WIOŚ, Poznań,
- Program ochrony środowiska dla województwa Wielkopolskiego do roku 2030,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Do dokumentów na szczeblu krajowym zaliczyć można Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Dokładne zapisy dot. korzystania z zasobów wodnych ustalone zostaną na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, m.in. sposób zaopatrzenia terenów w wodę, odprowadzania ścieków.

Do najważniejszych celów ochrony środowiska zalicza się:

- ochronę powietrza atmosferycznego,
- utrzymanie i ochronę walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych,
- ochrona wód, gleby i różnorodności biologicznej,
- ochrona zdrowia ludzi przed hałasem.

Opracowany projekt planu uwzględnia, przy założeniu realizacji uwag zawartych w niniejszej prognozie, ograniczenie ujemnego wpływu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze, a także ustala zasady tego zagospodarowania zgodnie z zasadami ochrony środowiska i polityką przestrzenną gminy.

4.4 Ochrona różnorodności biologicznej oraz zapobieganie zagrożeniom środowiska, w tym zdrowia ludzi i zwierząt

Projekt planu ogólnego bierze pod uwagę różnorodność biologiczną obszaru oraz określa zasady zagospodarowania występujących zasobów środowiska. Tam, gdzie to możliwe wprowadzono strefy otwarte oraz strefy zieleni i rekreacji w celu ograniczenia realizacji zabudowy oraz zachowania istniejących terenów zieleni.

Szczegółowe ustalenia dot. ochrony środowiska, różnorodności biologicznej i ochrony roślin i zwierząt zostaną ustalone na etapie sporządzania planów miejscowych.

5. Informacje końcowe

5.1 Zalecenia dotyczące możliwości wprowadzenia rozwiązań alternatywnych bądź eliminujących i ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko realizacji ustaleń projektu planu

Zaproponowane w projekcie planu ogólnego układ strefowy gminy będzie mieć wpływ na obszary z nim sąsiadujące oraz niesie za sobą pewne skutki dla środowiska przyrodniczego, choć rozwiązania zawarte w planie dążą do ograniczenia negatywnych skutków przyjętych rozwiązań. Zaproponowane rozwiązanie w opracowywanym projekcie można uznać za najkorzystniejsze. Jednocześnie należy zauważyć, iż projekt planu ogólnego został sporządzony na bazie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania. Projekt planu ogólnego stanowi zatem alternatywę dla już istniejącego dokumentu. Analizowany projekt planu ogólnego uwzględnia wnioski władz gminy, instytucji oraz mieszkańców i przyjmuje rozwiązania optymalne.

5.2 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji zapisów planu ogólnego w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania nastąpi po uchwaleniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydaniu pierwszych decyzji ustalających warunki zabudowy, które powstaną w oparciu o opracowywany dokument. Przedmiotowy dokument nie przesądza o przeznaczeniu terenu.

Monitoring środowiska przyrodniczego, który nastąpi po uchwaleniu planu miejscowego może polegać na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Od 1 stycznia 2019 roku organem realizującym zadania Państwowego Inspektoratu Środowiska jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Monitoring może być prowadzony również w ramach indywidualnych zamówień. Zaznaczyć należy, że w przypadku bazowania na wynikach uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, muszą one odnosić się do obszaru objętego projektem planu. Szczególną uwagę powinno się zwrócić na badania dotyczące wód powierzchniowych, wód podziemnych, poziom hałasu oraz jakości powietrza.

Niezależnie od ww. instytucji Wójt może przeprowadzać okresowe kontrole przestrzegania prawa środowiska, a w konsekwencji ich przeprowadzenia, wskazane wnioski, uwagi i zalecenia przyczynią się do uzupełnienia ewentualnych uchybień w tym zakresie, a tym samym poprawy stanu środowiska na danym terenie. Ponadto kontrole przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i racjonalnym wykorzystaniu zasobów przyrody prowadzą instytucje do tego powołane.

Precyzyjne określenie częstotliwości monitoringu oraz podanie jego zakresu nie jest możliwe na obecnym etapie projektowania, niemniej wskazuje się, iż w celu szczegółowego określenia wpływu realizacji ustaleń projektu planu miejscowego najbardziej korzystne byłoby prowadzenie badań monitorujących stan poszczególnych komponentów środowiska raz w roku. Należy również zauważyć, iż zakres i częstotliwość prowadzonego monitoringu powinien być dostosowany do stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych ustaleń projektu planu, dotyczących lokalizacji nowych inwestycji.

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt, w przedmiotowym przypadku Wójt, jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami, o których mowa w ust. 3 pkt 5.

5.3 Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Obszar objęty planem nie sąsiaduje bezpośrednio z terytoriami państw ościennych, a odległości do granic państwa we wszystkich kierunkach przekraczają wartość co najmniej 100 km. Skutki realizacji projektu planu nie będą więc mieć znaczenia transgranicznego w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Czarnków. Dla w/w obszaru określony został stan środowiska przyrodniczego oraz jego problemy istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.

Część pierwsza opracowania obejmuje podstawy formalno-prawne oraz cel opracowania, akty prawne i materiały źródłowe oraz metody, za pomocą których sporządzono niniejszą prognozę. Podstawowym jej celem jest pełne i właściwe uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych charakterystycznych dla analizowanego obszaru wraz z identyfikacją potencjalnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze i kulturowe będących wynikiem realizacji projektu planu.

Zasadniczym celem sporządzenia planu ogólnego gminy Czarnków (wywołanego uchwałą Nr III/25/2024 Rady Gminy Czarnków z dnia 24 czerwca 2024 r.) jest ustalenie gminnych standardów urbanistycznych poprzez określenie stref planistycznych dla poszczególnych terenów.

W planie ogólnym dla gminy Czarnków ustalono następujące strefy planistyczne:

- a) SW – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- b) SJ – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- c) SZ – strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową,
- d) SU – strefy usługowe,
- e) SP – strefy gospodarcze,
- f) SR – strefy produkcji rolniczej,
- g) SI – strefy infrastrukturalne,
- h) SN – strefy zieleni i rekreacji,
- i) SC – strefy cmentarzy,
- j) SG – strefy górnicze,
- k) SO – strefy otwarte,
- l) SK – strefy komunikacji.

Dla stref planistycznych wymienionych w lit. a - i, określono wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, zgodnie z przepisami Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów. (Dz. U. poz 1775).

Dla stref planistycznych wymienionych w lit. od a - f wyznaczono obowiązkowo wartości maksymalnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy.

Dla poszczególnych stref planistycznych określono również profile dodatkowe.

Ustalenia gminnych standardów urbanistycznych w zakresie określonym w planie ogólnym są przede wszystkim wynikiem ustaleń w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a także prowadzonej polityki przestrzennej gminy, ukierunkowanej na rozwój społeczno – gospodarczy w poszanowaniu środowiska przyrodniczego.

W rozdziale drugim scharakteryzowano, przeanalizowano oraz oceniono istniejący stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego. Znalazły się tu informacje dotyczące położenia fizyczno-geograficznego, budowy geologicznej i warunków glebowych, surowców mineralnych, wód powierzchniowych i podziemnych, warunków klimatycznych, roślinności i świata zwierzęcego, jakości powietrza i klimatu akustycznego oraz obiektów i obszarów chronionych. Na samym końcu tego rozdziału określono potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji projektu planu.

Gmina Czarnków jest gminą wiejską. Jest położona w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie czarnkowsko – trzecieckim. Tereny, na których się znajduje uznawane są za najbardziej atrakcyjne zakątki Wielkopolski określane mianem „Szwajcarii Czarnkowskiej”. Gmina Czarnków graniczy z miastem Czarnków oraz z gminami: Trzcianka, Lubasz, Połajewo, Ryczywół, Budzyń, Chodzież i Ujście. Rzeka Noteć dająca możliwość transportu rzeczno- oraz układ dróg wojewódzkich: Wałcz–Poznań i Piła–Wronki z węzłem w Czarnkowie wpłynęły na strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy. Teren gminy jest zróżnicowany fizjograficznie – od podmokłego dna Noteci przez strefę pagórków, po pas moreny dennej. Tereny południowo–wschodnie położone są na sandrze rzeki Flinty, który powstał w czasie postępu lodowca. 61,8 % powierzchni gminy trwale pokryte jest roślinnością. Przeważają tutaj lasy oraz łąki i pastwiska położone w obrębie doliny Noteci.

Analizowany teren leży w zasięgu dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP), do których należą: Subzbiornik Złotów - Piła - Strzelce Krajeńskie (nr 127) oraz Pradolina Toruń - Eberswalde (nr 138). W granicy gminy Czarnków występują:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1 %,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10 %,

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2 %.

Przez gminę przebiegają drogi wojewódzkie nr 117, 118, 140, 153, 174, 178, 181, 182, 183. Wymienione drogi wojewódzkie posiadają klasę techniczną główną (G). Sieć dróg powiatowych oraz drogi wojewódzkie wyznaczają główne kierunki i przepływy ruchu transportowego gminy. Przez gminę Czarnków nie przebiegają drogi krajowe ani nie są planowane inwestycje w zakresie budowy dróg krajowych. W granicach gminy przebiegają dwie linie kolejowe: nr 236 Wągrowiec – Bzowo Goraj i 390 Bzowo Goraj – Czarnków. Na ww. liniach obecnie ruch pociągów prowadzony sporadycznie.

W granicach gminy Czarnków występują Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Noteci, Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Notecka, Rezerwat przyrody Źródlika Flinty wraz z otuliną, obszar Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004, obszar Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003, pomniki przyrody. Na obszarze gminy zinwentaryzowano 34 pomniki przyrody. Wśród nich dominują drzewa (102) występujące pojedynczo lub tworzące grupy drzew (łącznie 32 obiekty). Pozostałe obiekty to dwa polodowcowe głazy narzutowe znajdujące się w miejscowości Romanowo Dolne.

W granicy gminy wyznaczono trzy korytarze ekologiczne: Dolina Noteci, Puszcza Notecka – Puszcza Zielonka i Śródkowa Dolina Noteci oraz utworzono pięć użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 17,77 ha, są to Lipowy Gaj, Śródpolna Ostoja oraz trzy użytki ekologiczne bez nazwy. W granicach gminy występują liczne obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz stanowiska archeologiczne.

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadza plan ogólny jako nowy instrument planowania przestrzennego, który ma zastąpić dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Obecnie obowiązujące studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do 30 czerwca 2026 r.

Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, którego zapisy będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto plan ogólny stanowić będzie podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, pod warunkiem, że teren położony będzie na obszarze uzupełnienia zabudowy.

Jeżeli do 30 czerwca 2026 r. nie wejdzie w życie plan ogólny gminy, niemożliwe będzie uchwalanie planów miejscowych i wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Mając na uwadze powyższe skutkiem nieuchwalenia planu ogólnego gminy będzie brak możliwości podjęcia nowych procedur planistycznych

oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. To skutkuje blokadą inwestycji, trudnościami w rozwoju lokalnym oraz ograniczeniem praw mieszkańców.

Część trzecia prognozy ma na celu przedstawienie istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu oraz określenie i ocenę skutków dla środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu oraz realizacji ustaleń projektu planu.

Przy kształtowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Czarnków i wyznaczaniu stref planistycznych w pierwszej kolejności wzięto pod uwagę:

- aktualny sposób zagospodarowania i użytkowania terenów;
- ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- formy ochrony przyrody;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- tereny leśne.

Na terenie gminy Czarnków obowiązuje 70 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, o powierzchni łącznie 3586,6 ha co stanowi około 10,33% obszaru całej gminy. W związku z tym, że chłonność terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie w granicach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego umożliwiających realizację funkcji mieszkaniowej wynosi 6288,42 osób, a więc przewyższa wartość zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową powiększoną do 130% (4318,60 osób), nie ma możliwości wyznaczania nowych stref planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1–3 (strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną, strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową) na pozostałych terenach gminy. Przedmiotowy projekt planu ogólnego stanowi zatem przedstawienie stanu istniejącego zagospodarowania, z uwzględnieniem obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego i uzupełnieniem luk w zabudowie już istniejącej.

W rozdziale czwartym znajduje się ocena rozwiązań zawartych w projekcie planu, która przeprowadzona została pod kątem zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi i obowiązującymi przepisami prawa, a także celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu regionalnym, krajowym, wspólnotowym i międzynarodowym. Opisano tu także rozwiązania mające na celu ochronę bioróżnorodności oraz zapobiegające zagrożeniom środowiska.

Analizowany dokument gwarantuje swoimi zapisami ochronę poszczególnych komponentów środowiska, w tym także zdrowia ludzi, zachowując najważniejsze walory przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe terenu objętego opracowaniem. Projekt planu bierze

pod uwagę różnorodność biologiczną obszaru oraz określa zasady zagospodarowania występujących zasobów środowiska.

W rozdziale piątym przedstawiono możliwości wprowadzenia rozwiązań alternatywnych, eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu. Ponadto znaleźć można tu propozycję przewidywanej metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Obszar objęty planem nie sąsiaduje bezpośrednio z terytoriami państw ościennych, a odległości do granic państwa we wszystkich kierunkach przekraczają wartość co najmniej 100 km.

Prognoza została wykonana zgodnie z wymogami art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Spis Tabel

Tab. 1 Złoża występujące na terenie gminy Czarnków

Tab. 2 Tereny górnicze występujące na terenie gminy Czarnków

Tab. 3 Obszary górnicze występujące na terenie gminy Czarnków

Tab. 4 Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Tab. 5. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LAeq D i LAeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby